

XXXII. évfolyam

Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNŐ

A szerkesztésért és kiadásért
felelős: SCHÖN DEZSŐSzerkesztőség és kiadóhivatal:
TEL-AVIV, SCHLESINGER-U. 9
Telefon: 29 - 98

UJ KELELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מזרח חדש

(אורי קרט)

עיתון יומי בעליון מוסמך בשם השנתית - שנה 37

הוציא: ד"ר א. מרטון

התאחדות: דוד שן

הערכת והתחזוקה:

תל-אביב, רחוב שלזינגר 9

Sziria a Galilban kijáratot követel a Földközi tengerhez

Bunche reméli, hogy egy héten belül aláírják a fegyverszüneti egyezményt Sziria és Izrael között

Lausanne, (—) Az UNO békeltető bizottságának tagjai tegnap megbeszélést folytattak a szíriai küldöttséggel. A tárgyalások ma, pénteken, szélesebb mederben indulnak meg, amikor dr. Walter Ejtan külügyi államtitkár, a zsidó delegáció vezetője, aki dr. Meron társaságában csütörtök reggel elindult a konferenciára, Lausanneba érkezik. Ugyancsak mára várják a transzjordán küldöttség érkezését.

A transzjordániai delegációnak Abdallah személyesen adott utasítást Lausanneban követhető politikájukról. Ezen utasítások értelmében a transzjordán delegátusok erősen fogják küzdeni Jeruzsálem nemzetközivé tétele ellen.

Az arab küldöttségek az eddigi tárgyalások folyamán csökönnyesen ragaszkodtak ahhoz, hogy a megbeszéléseken elsősorban az arab menekültek kérdéséről tárgyaljanak. Az UNO békeltető bizottság amerikai elnöke, Ethridge, azonban az újságírók előtt kijelentette, hogy a menekültek problémája nem oldható meg a lausannei megbeszélések keretében, mert ennek a kérdésnek rendezése még évekig fog tartani.

Ethridge azt is kifejtette, hogy az egyeztető bizottság három jelentést ké-

szít elő tevékenységéről az UNO szeptemberi üléséig. Az egyiket a menekültek kérdésében, a másodikat Jeruzsálem nemzetközisége ügyében, amelynek rendezésére eddig 15 különböző javaslat érkezett a bizottsághoz, a harmadik jelentésben pedig az egyéb vitás kérdéseket ismerteti a bizottság, mint például Haifa és Ludd jövőjének kérdését. A bizottságnak nincs szándékában jelentést elterjeszteni a határok kérdésében, mert ennek a kérdésnek a megoldása az érdekeit felek között köztvetlen tárgyalások keretében tartozik.

Lausanneban úgy tudják, hogy az Egyiptom, Libanon, Sziria államesoport nem akar békéről tárgyalni, míg Izrael nem tesz engedelményeket a menekültek kérdésében, Izrael pedig nem hajlandó Szíriával tárgyalásokat kezdeni, míg a két ország közötti fegyverszüneti egyezményt alá nem írják. Ezen felül Sziria nem mutatkozik hajlandónak lemondani a Jordán folyó ellenőrzéséről Mismar Hajardénnel, sőt csatortát akar kihástartani az északi Galilból, amely lehetővé tenné számára, hogy Naharijától északra kijáratot kapjon a Földközi tengerhez. Ezáltal akarja Sziria függetleníteni magát a dél-libanoni kikötőktől.

Dr. Bunche tegnap kijelentette, New-

Yorkban, hogy meggyőződése szerint Izrael és Sziria között egy héten belül aláírják a fegyverszüneti megállapodást.

Lausanne, (STA) — Későbbi jelentés szerint a békeltető bizottság befejezte előzetes megbeszéléseit és üléseit hétfőre halasztotta, hogy megállapítsa a további megbeszélések napirendjét az eddig lezajlott eszmecsereket tekintetbevételevel.

Lausanneban csütörtökön az a hír terjedt el, hogy Irák és Szaudi-Arábia visszautasította az arab-zsidó megbeszélésekre szóló meghívást.

Az egyiptomi küldöttség vezetője kijelentette csütörtökön este, hogy mindaddig nem kezdik meg a békétárgyalásokat, amíg Izrael vissza nem engedi az arab menekülteket.

Lausanne, (—) Gerson Hirsch, a lausannei izraeli küldöttség tagja kijelentette, korai lenne még, hogy Izrael megnevezési szerződést ajánlana fel az arab államoknak. (Mint ismeretes, Weizmann államelnök mondotta a New-Yorkban rendezett sajtófogadáson, hogy Izrael hajlandó megnevezési szerződést kötni a szomszéd államokkal.) Gerson Hirsch szerint még sok idő fog eltelni addig, amíg meggyezésre jutunk az arab államokkal.

BERLIN

Irtta: Diamant Elemér

A berlini blokád esetleges megszüntetése, — ha anyugati hatalmak és a Szovjetunió között megindult tárgyalások eredményesen befejeződnek, — az egész emberiség talán legfontosabb eseménye lesz a második világháború befejezése óta. Mert bár a Berlin körüli több mint egy éve húzódó diplomáciai ideg-háború önmagában helyi és korlátozott jellegű ténnet, de ebben az aránylag kicsiny frontszakaszban benne volt az egész nagy erőpróba, amely — a Kárpáttól Shanghajig és Indonéziáig — a világ minden sarkában folyik a nyugati hatalmak és Oroszország között. Ennek a viharoknak megszüntetése kétségtelenül megkönnyebbülést vált hozni a már-már elviselhetetlenné vált nemzetközi légkörben. De mert Berlin csak egyik ilyen viharoska a mai nemzetközi politikának, ma még korai lenne jóslásokba bocsátkozni arról, hogy ezt a békelépést követni fogják-e mások is, míg a két hata mi világesoport végül meggyezésre jut valamennyi kérdésben, amely ma hol itt, hol ott fenyegeti az emberiséget a harmadik világháború ki-robbanásával.

A berlini kérdés története tulajdonképpen a második világháború alatt kezdődött, amikor a nyugati szövetségesek annyi ideig haboztak a második front megnyitásával Hitler ellen. Azután folytatódott az invázió idején, amikor valóságos versenyfutás indult meg a nyugati és az orosz hadseregek között, hogy ki érjen el hamarabb Berlinbe. Mert London és Washington már akkor sem akarta, hogy Közép-Európa orosz befolyás alá kerüljön, Moszkva viszont biztosítani akarta magát, hogy a németeket ne lehessen ellene megszervezni. Ez azonban még néma harc volt a szövetségesek között. A nyílt ellentét a német fegyverletétel után kezdtek kiütözni, amikor a nyugati hatalmak, elsősorban Anglia és az Egyesült Államok, ugyszólván az egyik napról a másikra elfejtették a németek minden bűnét, amelyet az emberiség, a béke és az európai civilizáció ellen elkövettek és olyan politikába kezdtek, amelynek nyilvánvaló célja az volt, hogy a német népet a maguk oldalára eddgesseék. Ez a nem is nagyon rejtett hátsó gondolat még kirívóbban nyilvánult meg a német hadiipar leszerelésének kérdésében. Az amerikai és az angol nagytőke különböző üzleti tranzakciók és katonai intézkedések révén rátette a kezét a nagy német hadiüzemekre és vegyipari konzernekre, angol és amerikai cégeket eszmált belőlük, hogy ne kelljen a gyárakat eszereltetni és elszállítani, illetve részben az oroszoknak ki szolgáltatni, holott a potsdami egyezmény szerint ez lett volna a kötelességük.

Az oroszok a maguk részéről az inkább mezőgazdasági jellegű Keletnémet ország gazdasági kiaknázásával válaszoltak a nyugati hatalmak ipari osztozkodására. Ebben a versengésben elkerülhetetlen volt, hogy valahol ezek a gazdasági és politikai ellentétes érdekek össze ne ütközzenek. Berlin volt az a pont, ahol az összeütközés kirobbant. A nyugati hatalmak már abban a időben azzal a tervvel foglalkoztak, hogy az általuk megszállott nyugatnémetországi területek egységesítésével egy minden tekintetben hozzájuk kapcsolódó német államot létesítsenek és ezért ennek a terü-

Enyhítették a határzárlatot Sziria és Transzjordánia között,

de tovább dul a szöcsata az arab államok táborában — Rasid Ali a száműzött iráki miniszterelnök Damaszkuszba irdult

Két napja mult el annak, hogy Hussni el-Zaim szíriai diktátor megtartotta éles kirohanását Abdallah és a Nagyszíria-terv ellen. Ez a 48 óra meglepő csendben telt el és az érdekelt országok részéről nem hangzott el semmiféle megjegyzés Zaim nyilatkozatával szemben. Tegnap azonban két érdekelt arab állam fővárosából hangzott el érdemes rádióközvetítés és kérdésben. A kairói rádió rendkívül éles és még az arab politikai életben is szokatlan hangú támadást intézett Abdallah ellen.

A kairói rádió Abdallah ellen

A közlés szerint Abdallah szívét méretetlen öröm töltötte el a szíriai forradalom híre, mert azt hitte, hogy ezzel a fordulattal eljött az ő ideje és megvalósíthatja életének álmát, a Nagyszíria-tervet. Zaim miniszterelnök azonban legutóbbi nyilatkozatával, amely arra vezetett, hogy Sziria és Transzjordánia között lezárta a határokat, kijozanította Abdallah. Nem valószínű, hogy a hasimíta király ezt az időt fogja választani tervének megvalósítására, mert vér és vas fogja fogadni, ha megkísérl, hogy valamely arab államba behatoljon és azt befolyása alá akarja hajtani. Abdallah pénzsegélyt kapott ugyan Angliától, — folytatja a kairói rádió — hogy háborus viszályt keltsen a Közelkeleten, de Zaim erőlyes nyilatkozata mégis halomra döntötte számításait.

A Transzjordánia ellenőrzése alatt álló ramallahi rádió csak két napi késséssel reagált Zaim nyilatkozatára. Megállapítja, hogy míg az összes arab álla-

mok elítélték Zaim forradalmát, Transzjordánia és Irak, a két hasimíta arab állam, rokonszenvet mutattak irányában abban a reményben, hogy a forradalom nemzeti jellegű lesz és Sziria egységének megteremtéséhez fog vezetni.

Ramallah válaszol Zaimnak

A szíriai forradalmár kijelentései nagy meglepetést jelentenek az arab országok számára. Miért haragszik Zaim? — teszi fel a kérdést a ramallahi rádió. A bírálat miatt, amely felette az iráki szénátusban elhangzott, vagy talán azért, mert Tewfik el Hudá bej, Transzjordán miniszterelnök látogatást tett Bagdadban? Hiszen a transzjordán miniszterelnök megmagyarázta látogatásának célját. Zaim tudja, hogy forradalmának sikerében a szíriai nép hallgatása játszott közre és ez a nép nem a tankoktól való féltelmében hallgatott, mert a damaszkuszi ifjuság gépfegyverekkel támadott meg tankokat a francia mandátum ideje alatt. A szíriai ifjuság most sem lesz nyúl szívű. Csendben maradtak a forradalom óráiban, mert remélték, hogy az megvalósítja Nagyszíria tervét. Minden szíriai arab tudja az igazságot, hogy a siker egyetlen titka az egységben rejlik és hiábavaló is, lesz ellenkezni a szíriai nép akaratával. Abdallah király pedig ki is jelentette, hogy nem lehet Nagyszíriáról beszélni, amíg Palesztina problémája meg nem oldódik. Ugyanezt a felfogást vallja a szíriai ifjuság is. Eszakszíriában és Dél-szíriában (ez alatt a bemondó Transzjordániát érti) az egység az egész hazafias szíriai ifjuság leghőbb vágya.

A damaszkuszi rádió azonnal válaszolt a ramallahi közvetítésre és azzal vádolta Abdallah, hogy a szíriai forradalom vézére ellen akarja igaztani a szíriai ifjuságot. Abdallahnak hódítási törekvései vannak — mondotta a bemondó — és Sziria függetlenségének megszüntetésére törekszik. Eleinte üdvözölte Zaim forradalmát, de Zaim nyilatkozata végetvetett ennek a félreértésnek, mert a szíriai nép nem hajlandó magát bilincsekbe kényszeríteni. Zaim szükség esetén be is fogja bizonyítani, hogy meg tudja védeni országának szabadságát.

A határzár elvágja Transzjordánia külkereskedelmét

New-York, (STA) — A Sziria-Transzjordánia határt, amelyet néhány nappal ezelőtt ezártak, újra megnyitották — jelent a New-York Times, az Associated Press beiruti közlésére hivatkozva. A New-York Times szerint ammani jelentések arról számolnak be, hogy a szíriai kormány akadályokat gördít az országon keresztül Transzjordániába irányuló tranzit kereskedelem elé.

Rasid Ali elhagyta Szaudi-Arábiát

Damaszkusz, (—) Rasid Ali volt iráki miniszterelnök, aki a második világháború alatt Bagdadban hitlerista puccsot hajtott végre és annak leverése után az angolok elől Bagdadba menekült, elhagyta száműzetésének eddigi helyét és Damaszkuszba indult.

Butor olcsón, jó minőségű, saját készítésű, izléses kivitelben

R. FARKAS Tel-Aviv, Seinkin 43.

Prés szerszámtervező
vagy technikai rajzoló azonnali állást kaphat. **S. FRIEDMAN Ltd.**
bádógárugyárnál
Jerusalem, Givat Shaul

Uj bevándorlók!
Fényképező készülékeket, kellekeket anyagot stb. legjobban
csak REFLEX-PHOTO-nál
értékesíthetsz.
Tel-Aviv, Allenby Rd. 63.

letnek saját pénzgazdálkodást vezettek be. Ezzel a különvalutával elzárták az orosz kézben levő Keletnémetországot az ország többi részétől és az egész nyugati világ gazdasági forgalmától. Az oroszok minden tiltakozása hiábavaló volt. Még az sem készítette megábrándulásra a nyugati hatalmakat, hogy az oroszok kivonultak a Berlin részére felállított közös katonai parancsnokságból és ezzel nyitva vált a szakadás a szövetségesek között. Ekkor határozta el Moszkva, hogy szállítási és forgalmi zár alá helyezi Berlinek a nyugati hatalmak által megszállott részét. A zárlat következtében Berlin nyugati részét elsősorban élelmiszeri, nyersanyagellátási és fűtőanyagellátási zavarok fenyegették, a forgalmi tilalom miatt pedig napirenden voltak a két zóna közötti fegyveres incidensek.

A blokád ellen a nyugati hatalmak hatalmas erőfeszítéssel légi úton szervezték meg Berlinek élelmiszerrel, tüzelőanyaggal és ipari nyersanyaggal való ellátását. Közülük egy éven át Berlin nagyobbik fele ugyiszólván minden szükségletét légi úton kapta. Eleinte komoly zavarok voltak az ellátásban, aminek következtében viharos tüntetések és összecsapások ismétlődtek meg a német fővárosban. A nyugati hatalmak ekkor több kísérletet tettek az orosz blokád megszüntetésére. Rendkívüli diplomáciai kiküldötteket menesztettek Moszkvába, ahol hónapokig tárgyaltak Sztalinnal és Molotovval. Ezzel egyidejűleg a nemzetközi közvéleményben egyre élesebb orosz ellenes hangulatot keltek a kérdéssel kapcsolatban, különösen, amikor nyilvánvaló lett, hogy az oroszok makacsul kitartanak álláspontjuk mellett és azt követelik, hogy a berlini kérdést csak az egész német kérdés keretében hajlandók meg tárgyalni.

Ezekben a hónapokban a világ egy új háború lidércnyomása alatt szenvedett. Az idegháború és a diplomáciai harc a végső fokozódott. Voltak pillanatok, amikor a harmadik világegyetem elkerülhetetlennek látszott. Közben pedig a nyugati hatalmak tükeletesítették és kibővítették Berlin ellenblokádját, ezzel párhuzamosan pedig lázasan kezdték szervezni az oroszellenes körzeti szövetségeket, amíg eljutottak az Atlanti-paktumhoz.

Moszkva, amely mindig gyakorlati politikát szokott folytatni és a berlini kérdést tulajdonképpen mindig csak taktikai eszköznek tekintette, idővel kénytelen volt rájenni, hogy a blokád nem érte el a célját, amelyet főként Molotov jöveddől neki. Nagyon kézenfekvő a feltevés, hogy az orosz külügyminiszter és a berlini orosz katonai főparancsnok leváltása ennek a kudarnak következménye volt. Moszkva levonta a következtetéseit ennek a kudarnak. Január 30-án egy amerikai újságírónak adott híres bekenyilatkozatában Sztalin meg sem említette a berlini valutakonfliktust, holott hivatalosan ez volt a berlini blokád elrendelésének az oka. Ez a feltűnő elhallgatás indította meg Amerika részéről azokat a lépéseket, amelyek most érlelődnek meg első közeledésre a két hatalmi csoport között.

HÉBER TANFOLYAM

— Huszadik lecke —

Nem, a név nem mond semmit. Héberben sem.

B'ráchá (áldás) női név, pedig, aki viseli, átok, hogy a szomszédok is röhögnek tele.

Tová (jószág), pedig gonosz, mint egy hárfia. A férj neve *Arje* (oroszlán), pedig olyan gyáva, mint egy kutya.

P'niná (gyöngy) — vigyázat! *Hamis! Sosáná* (rózsa) — *Ciporá* (madarka), *Ofrá* (özi) — ez a trambuló hord ilyen nevet...?)

Nagy állatbarátok voltak őseink, mert a családban bevonult az egész vadon: *Dov* (medve), *Z'ev* (farkas), *C'vi* (szarvas). *Jájá*, perzsa új név (szépség) — odaát úgy hívták, hogy Sájndi. Eleven kontrasztja volt a fogalomnak, de úgy viselte szegény a nevet, ahogy a nyomorék hordja a puppját.

Milyen nevet adjanak a gyereknek — ilyen gondok a régi világban nem léteztek. Ha fiú volt, egyik nagypapa nevet kapta, ha lány — egyik nagymamát.

A régi garnitúrának ezért is „jó zsidós” neve van: *Chájim* az államelnök, *Dávid* a miniszterelnök, *Moshe* a külügyminiszter, *Zálmán* a közoktatási miniszter, *Golda* — el is felejtettem milyen tarcát tölt be. (Ma már nem adják ezt a nevet, hanem úgy hívják, hogy *Záhdová* — Arany.)

Az első chalucok következtetéseket voltak. Ha forradalom — mondották — ám legyen forradalom az egész vonalon. Elett körülményekben, nyelvben, — és a nevekben is.

A „szábre” nem lehetett *Moshe*, *Abrahám*, vagy *Jisráél*. (Ez az utóbbi ma fursón hangzik, ajánlom is, hogy az anyakönyv ne fogadja el ezt a nevet. Sohasem hallottam, hogy valakit Magyarországnak, vagy egy angol poétát Nagybritanniának hívnának...)

Először kiszétek a szép bibliai neveket. *S* szépnek az számítot, amit a zsidóság addig nem használt. Például: *Itámár*, *Gideón*, *Ellicur*. Aztán: *Támár*, *Ozánát*, *B'jurá*.

Ebben azonban nem volt elég fantázia. *S* elkezdtek faragni az új neveket. A fény, a világosság héber neve — *or*. *Vájhi or* — és *in világosság* — mondja az írás.

Volt egy jó régi név — *Méir* — a világitó. Híres tannaita is viselte ezt a nevet. Ez a név azonban nem elégítette ki az újkori igényeket.

Igy született meg az *Uri* (fényem), *Jáir* (világitó) — *Orá* (fény, világosság) — lánygyermeknek részére.)

Klasszikus költők a fény megjelölésére a „ziv” szót is használták. Lett tehát belőle egy női név *Zivá*. (A mosósódnak is *Zivá* a neve, mert fényesít, mos és tisztít.)

G'ulá megváltást jelent. Ósrégi, két-czeréves vágóval. Lett belőle leánynev: *G'ulá*.

A fiugyermek aktív kell, hogy legyen, ő hozza a megváltást — így született meg a *Jigál* név. Az első, az *es-Jigál* 34 esztendővel ezelőtt született, azóta szöpen megnőtt, sőt gyönyörű katonai pályát is befutott, a lapok hasábjain is találkozunk a nevével.

Ejlan (hatalmas) és *Chemdá* (bajos). Az első férfi és a második, természetesen — nő. *S* hogy egész eredetiek legyenek, földrajzi neveket is adtak a gyermekeknek. Mikor született *Chánitá*? A kibuc vagy kislány? Mindketten egyazon esztendőben. Hát *Dáfné*? Ugyanaz a helyzet.

Aliz (vig) ebből lett az *Alizá*. — *Ilán* (fa, élő fa), ebből lett az *Iláná*. Viszont ez úgy hangzik, mint az *Alice* és *Iona*.

Igy furakodott be az idegen hatás a legtisztább héber birodalomba — a nevek birodalmába...

VIRUL AZ ÁRUZSORA a mezőgazdasági termékek fekete piacán

A tejelosztók pár héttel ezelőtti sztrájkja a tejelosztók győzelmével fejeződött be. Az élelmiszeri felügyelő literenként 4 millet toldotta meg az elosztási díjakat, ugyanakkor az elosztók megfogadták, hogy kimerik az 1032 grammos törvényes liter tejet. Tény azonban, hogy a tejelosztók továbbra is a régi 930 grammos literrel mérik a tejet. A literenkénti 4 millet többlet plusz-jövedelem lett, mely felduzzasztja az amugyis túlzott közvetítői díjat.

A Davar információja szerint sok magántermelő a megállapított hatósági árnál magasabb árat követel a tejelosztóktól. Ezért kénytelenek az elosztók magasabb árat követelni a fogyasztóktól, vagy szükségmegoldáshoz fordulnak: vizezik a tejet.

Uzsorások a tojáspiacon és baromficsempészés

A tojás és baromfi feketepiaca változatlanul virágzik. A tojás feketepiaci ára 70—80 mil körül mozog, ami azt jelenti, hogy elérte a hivatalos fogyasztói ár kétszeresét.

Hogy milyen formában és mértékben csempészenek baromfit a feketepiacra, a következő adatok bizonyítják: A tojás-

piacot körülbelül 57 százalékban látja el a Tnuva. Ezzel szemben a baromfi piacot 69—70 százalékban látja el. Ez a számadat — a lap szerint — azt bizonyítja, hogy különböző magántermelők, akik a fennálló összekötő-rendszer miatt kénytelenek bizonyos mennyiségű tojást a hivatalos piacra dobni, a baromfit fekete-piacon értékesítik. A tojásellátásban a magántermelők 43 százalékkal szerepelnek, viszont a baromfi-ellátásban csak 30 százalékra rug a részesedésük.

Uzsoráskodás a ponty körül

A halpiacon a hatóságilag megállapított árak kijátszása céljából a kereskedők egy része a következő ravasz ötletet eszelte ki: ahelyett, hogy eladnák a pontyot az üzletben hivatalos áron, a vevők lakására viszik a halat és ezért a „szólgálatért” lényeges árpótléket kapnak. A hatóságok vagy nem törődnek a dolgokkal, vagy tehetetlenek. Mindenesetre még nem hallottunk arról, hogy büntetéseket csuktak volna egy ilyen uszorást és megvonták volna tőle az árusítási jogot.

A tejtermékek feketepiaca

Ugy a nagykereskedők, mint a kiskereskedők feketepiaci árakon hozzák forgalomba a vaját és a fehér túrót. A dolog odáig fajult, hogy a munkásember és a tisztviselő a legolcsóbb turófajtákat sem tudja már megvenni. Szakértők körök tbbizben hívták fel az illetékesek figyelmét arra, hogy a tejet és a tejtermékeket összpontosítsák, mert csak így lehet letérni az uszoráskodást. Ezen a téren eddig semmi sem változott. Vajjon az új takarékosági program hoz-e változást az élelmiszer terén?

És a szállítási költségek...

Ezer liter tejknek az Emekből Tel-Avivba való szállítása 1947 novemberében 3 fontba került, ma 7 font. Ezer liter tejknek az Emekből Jeruzsálemba való szállítása 1947 novemberében 5,070 fontba került, ma 12,760 fontba került. Más száakkal: 1 liter tejknek az Emekből Tel-Avivba való szállítása 7 milbe került és Jeruzsálemba — 17,7 milbe. A Tel-Avivba való szállítás a tej nagybani árának 7,3 százalékát teszi ki. A fuvardíjak aránytalan módon drágítják meg a tejet.

LEVELEK a szerkesztőhöz

A cionizmus kilátásai a kelet-európai államokban

Dr. Marton Ernő fenti című cikkéhez a következőket akarom hozzáfűzni:

Az a körülmény, hogy a Szovjetunió a háború utáni konferenciákon százzsalékosan Izrael ügye mellett állt, nemcsak az angol imperializmus elleni taktikai harc volt, hanem a lenini tanítások logikus alkalmazása. Ennek lényege pedig: a gyarmati elnyomásban levő népeknek a szocializmus felé vezető utjában először a nemzeti függetlenséget kell kivívniuk. Amint a cikk világosan megírta, a szovjetpolitikuskok egy pillanattig sem gondoltak arra, hogy az új ország a szovjetrendszer fogja átvenni.

Az a tény viszont, hogy Izrael a közel-múltban 100 millió dolláros kölcsönt vett fel Amerikától, továbbá az, hogy az ország katonai, gazdasági és pénzügyi felszerelése és stabilizációja szorosan összefügg azokkal a rendkívül jelentős anyagi támogatásokkal, amelyeket Izrael az amerikai zsidó szervezetektől kap, — azt a látszatot keltik, hogy az orientáció dolgában nem olyan hajszálnyira pontos a mérleg nyelve. Ennek kapcsán önkénytelenül is két kérdés merül fel:

1. Vajjon az amerikai zsidóság akkor is támogatta volna a zsidó államot, ha a zsidó állam a szovjetrendszer honosított volna meg?

2. Minden békeakaratomk és semlegeségi szándékunk ellenére egy esetleges konfliktus esetén nem kell-e majd a számlát vérrel megfizetnünk?

A probléma magva szerintem nem az, hogy azok az országok, ahol a kommunista pártok élén zsidó származású egyének állanak, ellenzik az aliját, viszont más Kominform-államok elősegítik az aliját. Erre szerintem a kommunista zsidó lelki konfliktusa — ha tényleg fennáll — nem lehet a helyes magyarázat. Viszont ez a beállítás kiválóan alkalmas arra, hogy a kommunista pártvezetőket

Tavaszi újdonságaink

mintás és egyszínű sejkymek, visztra Leinen, Tobralokó megérkeztek!
„DROR” Ltd. Textilárúház
T. A. Rechov Wolfsohn 22.
Kipróbált jó minőségek!
Olcsó szabott árak!

fasisztavezér képébe burkolja, — azzal a kél'nséggel, hogy a szín nem zöld vagy barna, hanem vörös. De ha Pauker Anna és Rákosi Mátyás ilyen korlátlan vezérek lennének is, a kérdés akkor sem volna az ő személyi szimpátiájukon, vagy antipátiájukon.

Talán inkább nézzük meg alaposan a cikkben közölt statisztikát a kelet-európai maradvék-zsidóság számszerű megoszlásáról és akkor lehetetlen, hogy szembe ne tűnjék a következő jelenség: azok az országok, ahol még ma is számottevő zsidóság él (körülbelül félmillió Magyarországon és Romániában), foglalják el az ellenséges álláspontot. Ennek csak az a magyarázata lehet, hogy egy ilyen nagy mértékű lakosságának a kivándorlása nem történhet meg anélkül, hogy az érdekelte országok gazdasági életében komoly zavarokat ne okozzon, főként, mert a kivándorlók legelőször követelése az, hogy a vagyontárgyaikat magával vigye. Figyelembe véve a két ország lakosságának 30 éves fasiszta nevelését és antiszemita beállítottságát, amit négy év alatt nem lehetett kiirtani, — arról nem is szólva, hogy egyes körök külföldi utasításra rendszeresen szítják is — a kivándorlók bármilyen formájú kártalanítását, az illető országok nem tudják elfogadni a közvéleménnyel anélkül, hogy olajat ne öntsének a mindig kőznél levő uszitók tüzére.

Anélkül, hogy lemondanánk az alijja utolsó európai rezervóirjáról, van-e megoldás? Van. Minthogy a kelet-európai zsidók élete nem forog veszélyben mindaddig, amíg a rendszer maga sincs veszeleztetve külső fegyveres támadástól, az ott és a nálunk is fennálló nehézségek mellett jelenleg egy kvóta-szerinti meg egyezés a legmegfelelőbb. Ezt a megoldást kell keresnünk és ennek érdekében Izrael politikája továbbra is csak a békepolitika kell, hogy legyen, úgy a saját országunk, mint a kelet-európai zsidóság életének védelmében.

Székely Elek, Haifa,
Jerusalájm utca 10.

BIANU ISTVÁN szőrmeüzem
T. A., Allenby 99.
Vállalja mindennemű szőrmeáru nyári megővését.

HIRSCH M.
Mechanikai és autogén-villanyhegesztő üzemét T. A. Náchlat Benjamin 147 alól T. A. SALAME-ut. 144 alá helyezte át. Minden e szakmába vágó munkálatokat garanciával vállal.

MÁJUS ELSEJE a munkásság nemzetközi ünnepe

Országunkban a zsidó munkás negyvenegyszer ünnepli május elsejét

Írta: Dr. Márton Lajos

Kálaj Dávid, a zsidó munkásmozgalom nemrég elhalt történetirója emlékére.

Természetesen a szabad Lucca-i köz. társaság fővárosában, 1531 május elsején, az elnyomott és kizsákmányolt olasz se. lyemunkások nem gondoltak arra, hogy nemzetközi munkásünnep, sok évszázad. sa szóló napját jelölik ki. Csak tünnetni indultak. Valahogy ezen a pompás tavaszi napon sűrűsödött annyira össze a fe. jük fölött a gond, meg gyült össze a ha. rag elnyomók ellen, hogy tudomására akarták hozni munkaadóiknak: így nem megy tovább. Jobb munkabéreket, tiszt. teségebb munkafeltételeket akartak. S mint mindenütt s mindig, ahol a munk. kasság egységesen és határozottan lép fel kizsákmányolóival szemben, el is értek némi eredményt.

Ez az esemény azonban ugyszólván fe. ledésbe ment, s munkásmozgalmi törté. nések vitatják, hogy 1889. ben, az inter. nacionale párisi konferenciáján gondolt. erre az olaszországi régi tünnetésre La. vigne, a francia delegátus, amikor azt javasolta, hogy május elsejét avassák munkásünnepé, a munkásmozgalmi kö. vetelések melletti tünnetés napjává. Min. denesetre a kongresszus elfogadta a javas. latot s azóta minden országban, ahol a munkásmozgalmat nem fosztották meg minden jogától s a munkástól nem ra. bolták el osztálya védelmének elemi alap.

FIGYELEM!

Shunat Hatikva és Salame egyetlen magyar női és uri fodrászalonját leszerelése után újra megnyitottam **HERMANN** Makkabi Hadasha, fúotca, mozi mellett

feltételeit, ezen a napon a munkásosz. tályt és küzdelmeit jelképező vörös zász. lóval a kezében vonul fel a szervezett munkás. Es ezen a napon hitet tesz amel. lett, hogy harcolni fog jobb, embersége. sebb bérviszonyok és munkafeltételek el. érte végett. A május elseje sok időn át leg. nyegesebb követeléseként a nyolc órai munkaidő fővénnyeljárásáért folytatott küzdelem minden évben visszatérő ki. emelkedő napja volt. Sok országban az e. napra készült jelvények s a tünnetők zász. lai három magasba fonódó nyolcas szám. mal (888) hirdették a tünnetés célját. Ké. söbb egyes országokban ezt a vívmányt elérték a munkások s akkor más törek. véseket állítottak az ünnepi tünnetés ten. gelyébe. Altalában minden nemzet munk. kásmozgalmá megteremtette a maga sa. jatos hagyományát a május elseje meg. ünneplésére.

A zsidó munkásmozgalm első május elsejei ünnepei

Országunkban a zsidó munkásmozga. lom önmagában kialakított hagyomány. nyal ünnepi évről-évre, ez évben negy. venegyszer a nemzetközi munkás-össze.

fogás ünnepét. A zsidó munkásmozgalm történetének nagyszerű kutatója, a nem. rég tragikus hirtelenséggel meghalt Kálaj Dávid írta meg a mi munkásmozgalmunk utját negyven május elsejei ünnep tükre. ben.

1906. ban röpment fel először a május elsejét köszöntő vörös zászló judeai és galileai zsidó munkásházakra. A máso. dik bevándorlási hullámmal jött új be. vándorlók már a harmadik évet töltik az országban. Az év elején létesült az országba, hogy dolgozni, alkotni fognak új munkásmozgalmi szerv, a „Hapoel Ha. cair” (Ifju Munkás). Tagjai valóban if. jak voltak korban is, meg mint munká. sok is. Komoly elhatározás hozta őket az s mint munkások folytatják életüket. Kö. zéposztálybeli származásuk, alig megke. ztett s abbahagyott intellektuális pályá. juk folytán azonban hiányzott a munkás. mozgalmi nevelésük s a május elseje megünneplésének hagyománya. De ugyan akkor itt volt már egy másik mozgalmi ág, a „Poalei Cion” (Cion Munkásai). Ezek valamennyien valódi munkások és sokan közülük az osztályöntudatos mun. kásmozgalm hűséges hívei voltak már Oroszországban is. Ők kezdeményezték a május elseje megünneplését.

A jelképes barrikád

Am a cionista-szocializmus forradalom volt nemcsak osztálybeli, hanem népi ér. telemben is. Ezért a homokpusztákban és narancsosokban dolgozó zsidó munkások elhatározták, hogy az ő május elsejei ün. nepüknek külön jellegzetes adnak. Valami olyasmit, ami kapcsolatos a zsidó nép legrégebbi hagyományával. Kitanó pár. huzamként adódott a pészach. A népi felszabadulás, a népi szabadság sohá el nem mulón szép hagyománya, a széder. Mert mire emlékeztetnek a széder évszá. zados hagyományokba vesző jelképek? Arra, hogyan szállt szembe a nép elnyo. móival s hogyan indult el a szabadság útján. Ilyen módon kívánták megünne. pelni a május elsejét is. Május elsején sok országban, de főként a „Poalei Cion” tagjai által jól ismert cári Oroszország. ban, a munkásság barrikádokon ünnepel. te nemzetközi összefogásának ünnepét. Nem egy orosz városokban fegyverro. págás tette hangossá az utcákat, ahol a ha. tóság és az ünneplő munkásság összeit. között. Ilyen emlékeket idézett írt a petach-tikvai zsidó munkásság, amikor 1906 május elsején jelképes barrikádot épített s ünnepi fegyverroptatással idézte a számukra alig néhány évvel az. előtti galúti idöket.

Ebben az időben mintegy négyszáz főnyire tehető a munkásmozgalm lélek. száma. Szerteszéjjel, az ország minden ré. szében dolgoztak, de főként a Galiliban és Judeában. A munkabeszüntetéshez hozzájárultak azok a munkások is, akik nem tartoztak a szervezet kötelékébe. Így az ünnep országos jellegű s majdnem teljesen egységes volt. Judeában két he. lyen volt nagy ünnepség, Petach Tikván az egyik, Rison Lecion és Nész-Cion kö. zötti országuton egy nagy fa tövében, a másik. Mind két helyen vagy ötvenen

gyűltek össze. Beszédet hangzottak el a nap jelentőségéről, aztán énekeltek, tán. coltak s igen jó hangulatban késő éj. szaka tértek vissza lakóhelyeikre. Így ün. nepelték meg nálunk először a május elsejét.

Az első szocialista röpirat

A következő évben már jóval szélesebb körű volt a szervezett munkásság. Leza. lott a „Poalei Cion” első értekezlete. Or. szágos bizottság létesült, amelynek tagjai sorában ott volt az akkor még egyszerű munkásként dolgozó David Ben Gurion is. A május elsejei előkészületeket ez a bizottság végezte. Néhány ezer példány. ban röpiratot nyomtattak ki. A török hatóság természetesen nem nézte jó szem mel a proletáriátus szervezkedését, így a valójában Jaffán kinyomatott röpirat. ra nyomdai megjelölésül az egyiptomi Alexandriát tették. Ez

a jiddis nyelven készült röpirat így a palesztinai és nyilván az egész közel. keleti szocialista megmozdulás első titkos, illegális kiadványa.

A mozgalom tehát részben földalatti te. vékenységet fejtett ki. Kálaj kutatói buz. galma eredményeként a röpirat, mind az ugyancsak jiddis nyelvű kísérő kör. levél egy-egy példányát ma a tel-avivi Munkásmozgalmi Múzeumban őrzik, a zsidó munkásmozgalm legféltettebb tár. gyi emlékei között. „Második alkalommal ünnepli a palesztinai zsidó munkásság a proletáriátus nagy ünnepét, május elsejét” — így kezdődik a röpirat. „Kevesen vol. tunk s erünk csekélyek voltak, amikor először fogadtuk a fénynek ezt az ün. nepét. Nehézek voltak az életfeltételek ebben az évben és retténétesek harcunk körülményei”. A harc nehéz feltételei kö. zött utal a röpirat arra, hogy nemcsak külső ellenfelekkel kellett szembeállni. ok, hanem magában a zsidó munkástár. sadalomban is számos kerékkötője akadt a mozgalomnak, a még öntudatra nem ébredt zsidó munkások között. Majd büsz keséggel állapítja meg, hogy

Aszianák ebben a sz'nyen sötét sar. kában a zsidó bevándorlás hozta el a társadalmi forradalom gondolatát és a haladás fényét.

Uj alkotások serkentője

Ettől kezdve évről-évre megünnepel. ték felvonulásokkal, plakátokkal, szónok. latokkal a május elsejét a zsidó munká. sok. Minden újabb év újabb és újabb szép eredményeket hozott, de ugyanakkor minden május elsején elmondhattuk az első plakát szavaival, hogy retténétesek voltak a harc körülményei.

Az évek folyamán kialakult új tradi. ció május elsejét egyben valamilyen je. lentős munkásmozgalmi alkotás megte. remtésével kötötte össze. Ezen a napon tették le az új munkástelepek alapkövét, vagy valamelyik kibuchan új kulturházat nyitottak meg. Május elsején kezdtek meg a tel-aviv melletti Szakszerveze. Fő iskola épületének munkálatait s a követ. kező május elsején volt az azóta szép eredményekkel működő szocialista főis. kola megnyitása. Három évvel ezelőtt május elsejére jelentette meg a nagy munkásmozgalmi könyvkiadóvállalat a „Szifriat Poalim” (Munkás Könyvtár) Marx: Das Kapital című munkájának első teljes és jegyzetes kiadását.

Tavaly nagyon szűkkörű volt a május elsejei ünnepség. A munkásság nagyrésze fegyverben állott. Sok helyen már csak azért sem lehetett felvonulásokat tartani mert a telepekhez és városokhoz közeli lé. vő ellenség céllovászei számára a vörös zászlók és a felvonulók kitűnő célpontot szolgáltatottak volna.

Az idei május elsején, amely a zsidó munkás első ünnepe lesz saját államá. ban, a szervezett munkástársadalom min den egyes tagja büszkén tekint vissza a dicsőségteljes multra és elszánt bizako. dással a még sok kérdőjeles jövőbe.

DR. GUTHI NAPHTALI
BEL- ÉS IDEGGYÓGYÁSZ
ismét megkezdte rendelését
T. A. DANIEL-U. 14. (Yarkon 6) alatt
10-12 és 4-6 óráig

BUTOROK ÉS EGYÉB TÁRGYAK ÁTKÖLTÖZTETÉSE

Magyarországból, Romá. niából és minden más európai országból

Pénzt takaríthat meg, ha szállítás megrendelése előtt velünk tanácskozik.

„ROMEX”

MAXIM KOENIG, HAIFA

JAFFA ROAD 51
TELEFON 23-73

A legjobb és leggyorsabb ideszállítás és kezelés.

Ne felejtse el Haifán

a **CAFE MAHIR-t** felkeresni Shapiro 13. alatt ahol izletes, magyaros ételkülönle. gességek várják a magyarajku ven. dégeket

Húztartási ujdonságok gyártásához TOKÉS TÁRSAT KERESK JERUZSÁLEMBEN

Ajánlatokat „Uj olé” jellegre a Ma. gyar Kölcsonkönyvtárba, Eggeddel szemben levő kis utcába kérek

Ajándék-Csomagok

európai raktárakból. A szétküldés gyors és megbízható.

FOREIGN TRADE INSTITUT Ltd.

TEL-AVIV, Montefiore u. 13.
HAIFA, Holland Bank Bldg.

Uj Merkaz.

HADAR HACARMEL: Haifa Turist Büro, Nordau u. 13.

NATANJA: Hamadrich, az Eggeddel szemben.

Berger, Pituach Road.

HA SZÉP AKAR LENNI

ברקוביט
BERKOVITS
סלון יפוני
BEAUTY SHOP

PHONE 2594 טלפון 2594
HAIFA חיפה
SHAPIRA שפירא 13

Haifán ezt a címet jól megjegyzi! A legmodernebb bparókát, frizettet, mindennemű hajmunkát és javítást a legjobb kivitelben készítik

Mindenfajta cipőjavítás gyorsan és olcsón

Bata

Közismert,

szakszerű

kivitel

ZENEÉLET

FRANCIA ZENE

Akik középeurópában a német muzsika egyeduralmáról hallottak egy em beroltón át, alaposan revidálniuk kellett időközben kissé lenézni és lekicsinyöl vé leményüket a francia zenével szemben. Eppen az utolsó évtizedekben derült ki ugyanis, hogy ez a művészet sokkal na gyobb és gazdagabb tehetségekkel lépett elő, mint a németek. A Filharmonikus Zenekar kitűnő vendég-karmestere, Paul Paray legutóbbi rendkívüli hangverse nyének műsorát a múlt század végi fran cia művekből állította össze. Érdekes volt ez a kis áttekintés, amit nyújtott. Első sorban, mintha rehabilitálni akarta vol na César Franckot, ki Saint Saenssel együtt hazája új nemzeti mozgalmanak vezető személyisége volt. Tanulságos volt ismét látni, mily rendkívül egyenesvonalu a francia zene egész fejlődése, dacára az egymástól erőse elterő irányzatoknak s azok képviselőinek. Berlioz lázasan esa pongó fantáziája César Franckban le szűrődve és megtisztulva folytatódik. Szinte klasszikus tömörséggel építi fel egyetlen most hallott szimfóniáját is. Nem kisebb hatással volt rá Liszt Ferenc sem, de mint egy nagy hullámtörő fogja fel szenvedélyes pathosát. Nemcsak jel képesen vonult vissza a külvilág zsva jától előkelő magányába, a párisi Sie. Clotilde-templom orgonistája. Tekerve nyes lépcsőzet vezet fel majdnem a ku poláig az orgonapadhoz, hová a hívők szeme alig ér már fel. Itt töltötte Csar Franck élete javarészt. S mégsem volt dogmatikusan elmaradt, sőt egyik elő harcosává vált a fejlődésnek s a francia zene nevelőjévé látja ma is benne. A francia Bachnak is neveztek. S érdekes a párhuzam: amint a nagy lipcsei orgo nista muzsikájában oly hosszú évtizede ken át nem ismerték fel annak pompás élet-gazdagságát, úgy párisi kollegáját is mint egy aszkétikus, önmagába zárko zott szerzetest könyvelték el. Paul Pa ray a maga életét duzzadó lendülettel új szinben tántette fel szimfóniáját és előadásában rámutatott a háromtéeses mű dús, romantikus hangulatára és dal lambőségére, valamint magas ivelésű felépítésére.

Különös ellentétként hatott utána a francia modern zene megteremtőjének, Claude Debussynek „Egy Faun d'után ja” c. szimfonikus költeményét hallgatni. Ime: a mennyel és földi szerelme! Ott a templom misztikus félhomályába csn deszen elzárkózott, visszavonult mester, itt az életet mohón habzó, az érzelmi varázslat bódító mámorát kereső költő. A zseniális Debussy egy végsőkéig kifino mult idegzetű kultúra dalnok volt. A faun eszű fuvola-hangjai a természet tündöklő varázsával fonódnak itt sze relmi vallomássá össze. Ebben az eroti kusán lefátyolozott hang-szimfóni ában a francia zene egyik nagy fejezete zárult le. Folytatni ezt az utat lehetet lenség lett volna. Debussy 1916-ban a nagy világháború közepette zárta le sze met. Néhány évvel utána s hatásától alig vonhatva ki magát, a francia zene két részre szakadt: az egyik tovább a karta fejleszteni a színek és a hangha tások tobzódását, a másik, Honeggerrel és Milhaud-val az élen lassan kivonta magát ebből a légkörből és új magas latra vezette a szimfonikus zenét. Az é let sugarai győzedelmeskedtek Debussy misztikus félhomályá fölé. — A Filhar monikus Zenekar kissé indiszponált volt ezuttal, de Paray dinamikus ereje kie gyensúlyozta ezt a hátrányt. Igaz, hogy ő maga is sokkal kevésbé kedveli az el vont hangulatokat, semmint ezt a muzsi kát a maga költői lefojtottságában kel lően érzékeltetni tudta volna.

Mint a műsört lezáró számot, pezsgő és pezsdítő előadásban Chabriennek spa nyol népies dallamokat feldolgozó „Es pagná”-ját hallottuk. Mily buzgó élcsze retettel rándultak ki ezek a franciák a Pyrrheneusokon túlra s tértek vissza friss spanyol népzeneiél duzzadó tarsoly lyal! Lalo, ki a „Symphonie Espagnol”-t írta, Bizet, a „Carmen” szerzője, Ravel „Boleroja” vagy Milhaud spanyol rap szódíja bizonyára nem állanak egyedül. Érdekes jelenség hogy a francia zene szerzők oly gyakran érezték szükségét ily exotikus színekkel fiatalító injekció kat adni maguknak! De a gyógymód nak rémek hatását láthatjuk: egyetlen nemzet sem mutathat fel annyi kiváló ze nel tehetséget az elmúlt félszázadban, mint épp a franciák. Hogy a krónika tel les legyen, megemlítjük, hogy a Filhar monikusok hangversenyén egy svájci mű vésző: Suzanne Stroun, Saint-Saens második zongoraversenyét játszotta igen

Találkozások az európai gáluttal

Irta: Danzig Hillél

Prága. A Cserninszky palotában, a cseh szlovák külügyminisztérium sajtóosztá lyán még emlékeznek az Uj Kelet-re. Liem szerkesztő, — a fiatal baloldali pub licista nemzedék egyik jelessége, aki a külföldi újságírókat fogadja a külügy minisztérium sajtóosztályán, — nem tar tozik a két világháború közötti idők por lepte sajtóúgyeire emlékezők közé. De jól emlékszik elédje, dr. Sztraka Antal, a jeles cseh-magyar műfordító nevére, ki 1937-ben fogadta ugyanebben a szobában ahol most fiatal utódja ül, az Uj Kelet munkatársát.

— Sztrakát, aki szocialista volt, agyon lötték a náci... de itt vannak a régi kartotékok... lássuk csak... 1937 június... Sztraka... Uj Kelet... tessék itt van!

— Mi vagyunk a polgári demokrácia öre itt ezen a sziklafokon Hitler tözso m szedságában és létárvóban Moszkvától — mondotta 1937-ben az Uj Kelet munka társának Hodza Milan, a csehszlovák köz társaság akkori miniszterelnöke, tisztán csengő magyarsággal — s a Hradcsinra mutatott. A századeleji monarchia szelle mi világnézeti emlin nevelődött szlovák dzsentri beszéde volt ez, akinél a demo krácia maximuma polgári-politikai demo krácia volt és nem társadalmi-gazdasági.

— Mi vagyunk a népi demokrácia és a megvalósuló szocializmus nyugati határ bástyája itt, de nem az utolsó bástya! — mondja a közírtaság mai szószólója és ugyanez a Hradcsinra néz. A Hradcsin ra, ahol munkások új forradalmi demo kráciájára építői ülnek most, kik belül ről, az állam és a társadalom gépezetének legbensőjéből kiinduló gazdasági-társa dalmi demokráciát kovácsolnak elsőfokon — jövőjöd politikai demokrácia bázisa ként.

Csak a mélytűnetek vizsgálata alap ján, itélhető meg a végbenő nagy vál tozások történelmi ereje. A felszínen csak a mult fakulását látja a szem. — a társadalmi és állami gépezet legmélyén a jövő csirázását, új emberöltő iskoláját.

Pozsony. A Pozsonyban keveset s a harmincas évek óta egyáltalán nem járt idegen meglepő látványba ütközök egy domboldalon, ahol kihalt uccák jelzik az egykor zsongó látkető zsidónegyed helyét.

Magas lépcső-ucca legfelső fokán áll büszkén, hidegen a Szűferek temploma, Európa leglátványosabb orthodox zsva gógája a pesti Dohány-templomra emlé keztető ornaival. A templom ablakai ugy hatnak a magasból, mintha élő szemek volnaik kisérletes trónuson. S a sze mek hívják. Osöket idéznek, kik erre jár tak fiatalon. A vér suttogása hallatszák itt a multból. Kisérletesek léptei, kik fel alá járnak a kihalt lépcsőn. Megindulsz a köveken egymagában — s nem érzed magad egyedül...

Csak fent, a legfelső lépcsőfokon tü nik el a varázs. A templom ablakai üveg telennél néznek rád. Deszkadarabok és fozdás vasak fekszenek rájuk kereszt ben. Kiegett ablakok — halott szemek ezek. A templomnak csak külső vázát hagyta meg valami csoda a rombolás és

pusztítás orgiájában. Ki van égve belül ről. Nincs benne élet. Csontváz előtt állsz.

Ez a hatás tovább kísér és kísért a városban át. Ott is, ahol zsong az élet, zuggnak a járművek, emberhad jár-ke-l-ro han s itt ott egy-egy zsidó is. Néhány háborus rom kivételével régi helyükön állnak a házak, a kövek. S a hely mégis ismeretlenül, vadul idegenül hat. Mint egy siralomház. Még ének benne a zsi dök. Legtöbbször éppen csomagol. A leg lüktetőbb zsidó életközpont itt — alijja központ. Itt van a központi Palesztina Hivatal. Ide fut össze — megegyeszer, utoljára — a szlovákiai zsidóság élet rit. musa.

A maradék is elmegy tehát. A siralom ház kiürül. A temetőkapu becsapódik. Csak a sírok maradnak.

Budapest. Azokban a napokban, ami kor a Vilma királynő ut 37. alá kiakasz tották Izrael követtségének és konzulátu sának tábláját, — sokan álltak meg a tábla előtt. Egy reggel, öreg szakállas zsidó haladt arra, megállott a kapunál, megismogatta szemével, ujjával a táblát, betűit, majd — mint szent mezuza érin tésénél szokták jó zsidók — ajkához emel te ujjait. Egy arra baktató rendőr el nöz mosollyal mormogott a jelenetre: „Belond öreg...”

Egy héttel később: Budapesti konzulunk késő déli órá ban kilépett a kapun s beszállott a ki rendeltség gépkocsijába, amikor a faszor másik oldalán kis sportkocsi robogott át s benne fiatal, csinos nő csöket intett a konzulátus irányába. Konzulunk legdia dalmasabb mosolyát igyekezett az elro bogó autó felé fordítani, mire hátraszólt a soffér:

— Ne fáraszsa magát, Konzul ur! Nem önnök szól a fiórt. Amióta kitéttük a táblát, minden dében látom ezt a je lenetet, amint közeledik a csinos högy kocsija lelassít a ház előtt és csöket int felénk — a táblának...

A pesti zsidókban s még a legzsidót lanabbakban is megmozdult valami, ami kor a sok állam diplomáciai kirendeltsé geinek zászlós-cimeres sorában feltűnt a szemük előtt Izrael képviselöle kétféhe r zászlóval és héberbetűs táblával. A zsidó államiságnak e megjelenése a pesti utcán — a mesümedek lelkét is megérintette.

UJDONSÁG!
a sodronyos vasággyak készítésében és minőségében a 4476 - os PATENT, NEM SZAKAD AZ AGYNEMÜJE. Kapható a készítőnél:
SZÉLL IZRAEL-nél
T. A. Akiva Aeger 6. Tachana Mer-kazit mellett. — Kérje minden szak-üzletben.

Butor az egész életre!
Kombinált lakoszobák, ebédlők, ru hásszelvények, búffék, diványok, asz talok, székek, legfinomabb (másod kézből is) a legolcsóbb árakon.
ARCHITEKT PECH
Tel. Aviv, Hess. u. 15.

Mesümedek! — ez a fogalom is ala posan átértékelődött. Az utóbbi években nagyon felszaporodtak — s most az alijja igénylök lajstromát szaporították.

— Tudja, az úgy volt — mondja gyer mekkori iskolatársam, ki Maramarosszi getről származott fel Pestre, — hogy visszajöttem Auschwitzból, férjem is elő került egy németországi lágerből, első gyermekünk odapuztult s amikor újra gyermekünk született, három évvel ez előtt, úgy határoztunk, hogy nem lesz zsidó... Megpróbáltuk így... Nem ment... Most — alijjázn akarunk, alijjázní min denáron. Nem tudom, megértile?...

Gondolkozni próbáltam — s úgy tűnt, mintha olvastam volna már valaha ha sonló történetet... A cionizmus bölcsö jénél kötöttem ki:

...A zsidókérdés felfedezésének szent örületében először arra gon'olt Herzl, hogy a Stefanskirchöbe, keresztvíz alá vezeteli a zsidókat megoldás gyanánt s nyomban ezután, amikor rájött, hogy ez nem megy, — akkor lobbant fel lelkeben a „Zsidó állam”...

A Stefanskirche s a Judenstaat cio nista történelmének beteljesült sorsok ban való késő visszatükrözödése az, ami sok zsidó lelkében viharzik Auschwitz óta a „zsidókérdés felfedezése”-ként, zsidók lelkében, kik aligha olvasták Herzl s Auschwitzon kívül ma sem tudnak sok kal többet arról, amit a Vilma királynő uti táblán olvas minden járöklök: Izrael állama...

Tengeri, szárazföldi és repülő-utazások

Mindenfajta áruk és olé ingóságok átszállítása és elvámolása. Napi kirándulásokat és nagyobb turákat rendezünk. Fiókók: Prágában, Budapestben, Párisban és New-Yorkban.

PATRA utazási ügynökség

Jerusalem: Herzl és Strausz ucca sarok Telefon 2186	Tel-Aviv: Nachlat Benjamin ucca 63 Telefon 6297	Haiifa: Palmer kapu 3 a kikötőnél Telefon 2975
---	---	--

KÉT FRONTHISTORIA

Irta: Jozsef Földes

Meglepetés

Az udvarokra kicélpelt arab matraco kon aludtunk, felváltva egymást egy-egy óras örséggel, az ujonan elfoglalt falu ban. A házakban nem lehetett megma radni a savanyodott kecsketéjszagtól, a mely füllasztó volt. Az elhagyott utcák a kutyák vonításától eltekintve csendesek, az éjszaka csendes volt. Ejjel után egy ó rákor hullafáradtan döttem egy koszos, földön heverő paplanra, hogy azon nyom ban álomtalan, fáradtságos alvás mélyse geibe zuhanjak. Megszoktam már, hogy egy-két órai alvás után felzavarjanak, de ez most szinte emberfeletti erőfezli tésbe került. — „Az ellenség közeledik a falu felé!” — Ötözködésről persze nem volt szó, mert legfeljebb az övet csatoltuk le, de azt sem tettem magam mellé, hanem elől kikapcsolva ráfeküd tem.

finom és kiegyensúlyozott technikával, de oly hangtalanul, mintha vattával töm ték volna ki a billentyűzetet. Paraynak azonban ismét rendkívüli sikere volt, úgy hogy a hangversenyt szombaton meg kellett ismételni.

Nem telt bele néhány perc és a meg bolgyatott hangyaboly-szerű falu ismét mozdulatlanná vált. Mindenki elfoglalta örhelyét, fegyvercsövét és szemét a sö tét mozdulatlanúságra meresztve halga tott.

Vártunk. Aztán a falu tulsó oldalán közigránát robban, majd egy sorozat go lyószórból. Talán kétszer megismétlöd dik, majd újra semmi. Es lassu, nagyon lassu ólomlábakon mulik az éjszaka. Megvirrad és sehol semmi. Mozgolódás, érdeklődés támad, míg végre megjön a hadijelentés.

A falu tulsó végén az éjszaka mozgást észlelték a fák között és a gabonában. Az elfutott ellenség visszatérését gyani tották. Közigránátokkal, sortűzekkel pro vokálni akarták az ellenséget, árulja el magát. A tüzelést azonban nem viszo nozták, a mozgás megszünt. Cselt nészel tek a zsidók, vártak. Végre is az első szürkülő fénynél megközelítették a he lyet és kiderítették a tényállást:

Napközben a harcok tüztől megre múlt számarak elfutottak a bózót fái közé, az éjszaka csendjében pedig vissza akartak térni istállóikba. A sötétben nem lehetett kivenni a bokrok és a ga bona közötti közeledő alakokat és tü zet nyitottak rájuk, mire ezek futásnak eredve, felhagytak további támadó ter veikkel. Győztünk.

Es ez a győzelem teljes éjszakai vir rasztásomba került.

A megvadult szamarak

Az események nem akkor mulnak el, amikor megtörténtek, hanem mikor elfe lejtjük őket.

Az izzadságcseppek úgy üttek a hom lokán, mint azózt verebek ésszel a vil lanydrótokon egymás meiet. Valóban, szinte teljesen elfelejtette már a dolgot.

...A mult héten egy tábori színház nézőterén láttá újra, most már hosszú évekkal az esemény után. — Nem ismerte fel. Ahogy a helyéről hátratekintett, egy mosolygó, széke fiatalember intett fe léje barátságosan. Egy darabig figyelte összehuzott szemöldökkel, aztán elhuz ta a száját és elfordult. A következő percben érezte, hogy zavarban van.

— Hát ha nem is feléje intettek — mentegetőzött magában.

A szünetben azonban felállt és arra sétált. A katoná egy fiatal nő farsa ságában ült és újra feléje köszönt a fe jével. Most már kétségtelen, hogy neki szólt. De hát ki volt ez voltaképen?... Odalépett hozzá és megkérdezte:

— Kihez van szerencsém?

— Nem ismer?

— ...?..

— Noham! — mondta és várta a ha tást.

— Aáh... most már tudom. — fogal ma sem volt róla — Mi újság? Hogy van?

Pa'aki László

LONDONI LEVÉL

Négypennys földindulás

Irta: Kaczér Illés

Az angol tavasz három nagy izgalommal indult. Egy-két héttel ezelőtt egy eddig ismeretlen és baljós nevű outsider, a Russian Hero, futott be elsőnek egy nagy nemzeti löversony: a bukóker hatvanéves fogadási pénzt fizetett ki. Az áprilisi költségvetés megdrágította a hus fontját négy pennyvel, a sajtot 4 pennyvel, a vaját két pennyvel, a margarint egy pennyvel és a skatulya gyufát felpennyvel. A harmadik izgalom, amely a két előzővel szerves összefüggésben van: a közéleti választásokon Londonban és az épp esedékes vidéki városokban a munkáspárt súlyos veszteségeket szenvedett. Ha beszélhetnék írói technikámról, elárulhatnám, hogy újaim hosszán tétovázta irógépem billentyűin, mielőtt a „veszteségeket” lekopogták. Kis hujja, hogy nem „vereséget” írtam.

Valóban csak egy paraszthajszál választotta el a súlyos veszteségeket a súlyos vereségtől, a földcsuszamlást a földindulástól. A negyvenötös képviselőválasztás, amely a háború nemzeti hőseit, Churchillt és táborát, a konzervatív pártot, oly döntő módon elbukatta és a munkáspártnak erős kétharmad többséget biztosított a parlamentben, iskolapéldája volt a szabályszerű földindulásnak. Churchill és az ő toryjai elvágódtak és elnémultak. Amikor feltápaszkodtak, még a szemükben tükröződött a különös természeti tünemény tisztelete. Aztán lassanként magukhoz tértek és azt mondták: Oké, mi is ilyen földindulást akarunk. Nyegvedt óta efelé a cél felé vagy mondjuk inkább vágyálom felé menetlelnek Churchill pártívei, akár a fanatikusok és rajongók. Bár meg kell adni, egytől-egyig józan uriembernek a gyepő-tartás és a hatalom e rajongói és nagyon jól tudják, hogy földindulást, még politikait is, mesterségesen alig lehet előidézni vagy irányítani. A konzervatív program erre nem eléggé alkalmas. A józanabbak még azt is látják, hogy a konzervatív program apró győzelmekre sem alkalmas, hiszen az egy-két tucat pótválasztáson eddig egyetlen mandátumot sem tudtak elragadni a munkáspárttól. Az ifjak a jelszavak felírására gondolnak s a magángazdálkodás és a magánvállalkozás beléír paradicsomába valami ilyen szociális díszbokrócskát is el akarnának plántálni. Nem égből jövő fákat, csak nyeshető bokrokat. Az éregebb csatlavak csak rázzák a sörényüket. Uram, semmi újítás! Nekünk minden szociális kerülnünk kell, különben abba a gyanuba eshetünk, hogy mi is szocialisták vagyunk. Apró győzelmek nem lesznek, ezt engedjük át az ellenfélnek. Mi egy-

szerre győzünk majd az egész vonalon. Ha nem bizhatunk az erényeinkben, egyben százszázalékosan bizhatunk. Abban, hogy az ellenfél valahol hibát, döntő hibát követ el.

Hagyomány az angol parlamentben, hogy az évi költségvetést április első héten nyújtják be. Vagy ha az első hét hétvégével kezdődik, mint ezuttal történt, a következő hét első napján. Sir Stafford Cripps pénzügyminiszter hónapokon át dolgozott a nehéz számokkal, törölt, kivont, behelyettesített, táblázatokat tanulmányozott és tendenciákat, lenézett az uccára a kisemberre, átnézett a Citybe és még messzebbre, a Wall Streetre, és ennél is messzebbre, ahonnan a Marshall pénzeket küldik, Washingtonba, spekulált, egyensúlyozott, aztán a képviselők elé állt és bocsánatot kért, hogy a munkájával két nappal később készült el, mint kellett volna. Meg lehet érteni Sir Cripps udvariasságát, az új költségvetést az ország lélekvisszafojtva vagy prózáiból szóval: áruvisszatartva várja, napokig nem lehet egy cigarettát kapni, egy valamirevaló harisnyát, egy jó doboz sajtot, a kereskedők izgulnak, a fogyasztók izgulnak, a háziasszonyok arcára kiül a sárgapiros aggodalom és a férfiak a kocsmába, a kutyaversenyre vagy a löversony bukijához viszik izgalmaikat. Az angol akasztófahumor is ebből az izgalmas gondból táplálkozik hetekig. A minap karikatura jelent meg az egyik újságban: a börtönből szabadult feyencs kérvényrel állít be a börtönigazgatóhoz, engedjék meg, hogy a cellájában maradjon legalább is addig, amíg az új költségvetést ki nem hozzák. Mondanom sem kell, hogy a képviselők a parlamentben a néppel velezgulnak, vagy legalább is mandátumalkért izgulnak. Es ahogy kitudódik, joggal. Cripps azonban mélyen fájlalhatja, hogy nem még két napot késlekedett; sietsége a költségvetéssel fatálisnak bizonyult. A toryk nem tartották rossznak, mert gondolt ez a költségvetés a nagytőkére is, mégpedig nehéz milliókkal, és a kisembertől elszedett pennyk a munkáspárt számjait terhelte. A tory-sajtó, és csekély kivétellel itt alig van más, mint tory-sajtó, a könyvéig dicsőítette Sir Staffordot, aki mitsem törődve saját népszerűségével és ami még fontosabb, a munkáskormány fokozódó népszerűségével, megmaradt kéréshetetlen puritánna, egyensúlyba hozta az angol pénzügyeket és a következő évre nem kevesebbet, mint háromszázötvenmillió fontot mutatott ki fölöslegként.

Sir Stafford Crips valóban puritán. Vasárnaponként, ha van egy kis szabad ideje, prédikálni jár vidéki templomokba. Mondják, szépen prédikál és mindig a régi anglikán erények lebegnek élénk, de szigorú szeme előtt. A költségvetésben is szigorú volt, a háziasszonyoknak vízet prédikált, mert szegény asszony vízzel főz, de tekintettel volt a férjeikre és a könnyű bor pintjén két sillinget, a pohár sörön pedig egy egész pennyt engedett. Tekintettel a barátaira és kritikusra a munkáspártnak és a szakszervezeteknek pacifikálni akart volna, de nem jó helyen pacifikált. A könnyű bor itt alig érdekli a férfiakat, azokról a közhangulatot már rég nem a férfiak, hanem az asszonyok irányítják. A hus megint drágább lett és ezen nem igen enyhít az, hogy a heti adag egyre kisebbedik. Az angol háziasszonyok fő a feje, mit adjon vacsorára munkából hazatérő férjének és fiának. A kormány leépíti az élelmiszerszubvenciókat, ez megdrágítja a vaját, a margarint és a sajtagagot. Négy penny itt, négy penny ott. A morgás és felzudulás nyomán Cripps védői kiszámítják, hogy a drágítás személyenként és he tenként mindössze négy penny. Mindössze, mondják a kritikusok és kiszámítják, hogy ez a négy penny egy négytagú családnál évente három font kilenc silling és négy penny, ekkora pénzen 6 pár bébicípőt lehet venni vagy 4 pár cipőt a nagyobb gyerekek számára. A háziasszony bosszus. Es mialatt férje dolgozik, vagy a pennyvel olcsóbb sörbe öli gondjait, meghallgatja a háza előtt elcsúszó hangszórókocsi, amely újra-meg-újra elisméti az anyák és feleségek sérelmeit és azzal végzi: szavazz a konzervatívokra. Aztán elmegy ez az asszony a város házára és leszavaz, ahogy tanácsolták. Egy ebből a lakásból, egy amabból. A végén összedől a jó másfélmillió. A munkáspárti szavazatok száma erős százezerrel kevesebb. Ez már valóságos földindulás. Ha arányos választás volna, csunya bukást jelentene. Így is a bukás határára van. A régi arány kilencven a harminchoz volt, az új hatvanégy a hatvanegyehez. Van szerencsére egy liberális győztes, aki a mérlegen a nyelvecske. Talán még meglehet tartani az uralmat, de a régi gondtalan munkáskormány a londoni városházán befellegzett. Pedig London már akkor fellegvára volt a munkásköröknek, amikor az országban még Baldwin, Chamberlain és Churchill konzervatívjai szilárdan ültek a nyeregen.

A toryk öröme, mint mondani szokás, leírhatatlan. De leírom, tehát nem leírhatatlan. A valóságban sem egészen leírhatatlan, örülnek ugyan, hogy a hiba nem volt nagyobb. A négypennys földindulás szép győzelmet hozott, de egy hatpennys teljesítő tette volna. Egyelőre a londoni városházán és a vidék egy-két közéleti választásán, de ha tartani lehet a tempót és az elégedetlenséget az országos választásokig, akkor a politikai váltógazdálkodás szabályai szerint a következő korszak megint Churchillé lesz. Aki most sem igér egyebet, mint vért, verejtéket és könnyeket. A vérmesebbje már kalkulál és látja az új uralom vízióit. De a józan elem attól tart, hogy a nagy láрма felébreszti a munkáspártot, amely már annyira elbizakodott, hogy a propagandát átengedte az ellenfélnek.

Uj oléki!

Költségmentesen kiváltunk liftet, be-raktározzuk és eladjuk mérsékelt jutalék mellett. A kiadásokra helyesség Tel-Aviv központjában. Első-rangu magánvevőkör. Erdeklődni: 10-13 és 14-16 óráig.

„MIKLAAT” Ltd.

TEL-AVIV, HAGALIL U. 5
Központi Autóbuszállomással szemben

FOTOÉRTŐK előnyben részesítik

PHOTO BRENNERT

Telefon 4137.

A legnagyobb választék

FÉNYKÉPEZŐGÉPBEK és KELLÉKEK-BEN, FILEMBEN, PAPIRBAN, LEME-ZEKBEK stb.

Előhívás, másolás, nagyítás. Okmá-nyok és képek sokszorosítása. VETEL, ELADÁS, CSERE!

HA AKAR:

Pontos kiszolgálást,
Kellemes találkozóhelyet,
Munka utáni pihenést,
Keresse fel

GAN - RINA KIOSZKOT
és KERTHELYISÉGET

Petach Tikva, Wolfson u. sarok.
Magyarul is beszélnek.

Semmi kétség, a munkáspárt nem százszá zalékosan népszerű; a drágulás, a lakáshiány, az új felszerelés nem nagyon teszik a munkásköröknek. Az új egészségügyi törvény és egy-két nacionalizálás talán csak azokat a minisztereket elégíti ki, akik ismerik a nehézségeket. A Kitanó Aneurin Bevan azt hiszi, a Labour 1965-ig uralmon marad és addigra úgy alakította az országot, hogy akár a toryk is elkönyörölhetnek, már nem igen tehetnek kárt a meggyökerezett intézményekben. Ez a papirparadox és vágyálom, amíg a munkáskörök át nem nevelik. A munkáspártnak egy napilapja van, a Daily Herald, de amilyen furcsán hangzik, nem ért a tömegek nyelvén. A baloldali munkáskörök lapja dinamikusabb, de a tábor a kiesiny. A liberális lapok már csak egy tümedező középmezőnek irnak. A tömeg a pennys torylapok hatalmában van. Ezek a lapok pontos beszámolókat adnak a löversonyekről, kutyaversenyekről, futbalpólokokról és a tömegek figyelmét politikailag fontos események idején is a játék, a sport és a bukmekei szerencse felé terelik. Meg lehet érteni, ha a fontos közéleti választásokon: csak huszonhat százalékos volt az ésszavazók száma. Es meg lehet érteni, ha két nappal a nagy földcsuszamlás után már az volt a nemzeti szerencsétlenség, hogy egy skót labdarúgó csapat megverte az angolokat.

ORION MOZI HAIFA, HERZLIA-UTCA

Szombattól április 30. CIGÁNYZENE az ismert nagyfilmben:

HA-TCHA-TCHA

CHARLES BOYER - LORETTA YUNG

— Köszönöm jól — kinos csend — bemutatom a feleségem...

— Nagyon örvendek... Gerson!

Aztán amilyen gyorsan csak lehetett elcsúszott onnan. Furcsán idegenkedett, szinte félt tőle, maga sem tudta megmondani, miért.

Igyekedett elfelejteni és valóban, egy hétig nem is gondolt rá. Támadás előtt álltak. Az egész táborban nagy volt a készülődés. Új fegyvereket próbáltak, a felszerelést egészítették ki, a kurzusokra küldötték visszarendelték a csapat-testhez és várták az indulást.

Amikor kivonulás előtt az utolsó parancshirdetés volt, az is kiderült, hogy a szokott létszámmal és emberekkel idegen csoportokat is osztottak. A gyalogos és aknavető szakaszok mellett robbantó különítmény állt, akiket erre a támadásra vezényelték ide. Nem figyelt rájuk. Tulságosan ideges volt és saját magával elfoglalta. Csendesesen káromkodott, mert a gyalogsági ástól nem jól kapcsolta fel és a nyele most minduntalan a hátát birkálta. Azonkívül eső is volt. A cipője nem száradt ki a nap folyamán, az éjszaka pedig hideg lesz. Esetleg feküdni kell majd valahol mozdulatlanul, várva a roham pillanatát és akkor az átnedvesedett harisnyában nagyon fázik a láb.

Óvatos libasorban haladtak át egy vádán a sötét éjszakában. A tűzsergés dolgozott. Csattanás, fűtyülés, dörrenés;

csattanás, fűtyülés, dörrenés. Nem kellett félniük, a tűzsergés tűz a fejük felett viharzott el. A szemben lévő állások között haladtak előre, oldalt megkerülve a vonalakat. Csodálatosképpen nyugodt volt. A megvadult szamarakra gondolt, amiket délután látott. Autókon utaztak a sivatagban, ahol a végtelenségig látni. Es tölük mintegy nyolcszáz méternyire párhuzamosan ügettek a szamarak. Egy megkerült corda, amelyet a robbanások, a becsapódó lövedékek rómíthettek halálra. Szeretnének kiszaladni a világól, pedig éppen rossz irányba tartanak.

Milyen komikusak voltak a nap vörös fényében, amint az alkonyat oldalról megvilágította őket, — gondolta és ebben a pillanatban rakéta réppent a vádi tulsó végéről éles, bántó fénybe borítva a terepet. Lőtávolságban voltak.

Megszóllaltak az automata fegyverek és most már csak szökelleve közelítették az ellenséges állásokat. Megérkeztek a drótsóvények elé.

— Robbantók előre!

Három alak ugrott előre. A bangerlőval nem tudták elég gyorsan a földre vetni magukat, úgy, hogy a repülő rakéta megvilágította őket. Az egyik az a szöke, mosolygó katona volt, aki a színházban rákösönt.

Es hirtelen emlékezett. Elesebben, mint a lassan kihunó fény, az eszébe ötlött. Megismerte. Ez az ember, aki

miatt elkergette a feleségét, aki miatt majdnem gyilkossá és öngyilkossá vált, aki miatt majdnem elhagyta az országot, amireh annyit vágyódás fűzte. Aki úgy taposta össze élete, vigyázva épített kis várát, mint az ökor a virágoskertet. Ez a nyomorult.

Es ebben a pillanatban úgy érezte, a megváltás érkezett el. Végre megszabadul a lédéres nyomástól, ami azóta kísérti az életét — hogy nem tudott fizetni. Hirtelen új célját látta annak, hogy itt van. Miért löjje le az arabot a drót mögött. Hiszen az csak az életét akarja, de ez többet rabolt el, a boldogságát. Orvul. S most egyenlíthet. Egy golyó, és soha, senki nem fogja tudni, hogy ki lötte le.

A szívét boldog melegség öntötte el. Az izzadságcseppek megindultak. Némelyik fejbe került és most olyan volt a homloka, mint egy hangjegyzet alt és sópránhangokkal. A bosszu dala folydogált arca barázdáin.

Aztán roham. A rohanó sor őt is magával ragadta, de szemé szüntelenül ke-reste az ellenfelét. Nem látta sehol. — Az első hullám megtört. Az ellenállás túl nagy. Még egy kis tűzsergési puhításra van szükség. Visszavonulni.

Szökelleve, sietve hátráltak. Elérték a drótkerítést. Átlépett rajta és a következő pillanatban egész hosszában elvágódott. Megbotlott valamiben. Megnézte. A mosolygó, szöke brigánti volt. Sápát

arccal feküdt a drót mellett, a vállából folyt a vér. A véletlen annyira elébe dobta, hogy szinte a sors igazságosságában kezdett hinni. Senki sem látja, senki sem hallja. Mellette marad és ha min-denki elvonult, végez vele és visszakuszik a szakaszhoz.

Várt egy darabig, majd körülnézett és látta, hogy teljesen egyedül vannak. A többi sebesültet magukkal vitték bajtársai. Ezt ugylátszik nem vették észre. Néha egy aknarobbant és a gépfegyverek kelepelték. Most...

A sebesült szeme közé nézett, hangosan, gunyosan felkacagott, aztán átnyalábolta a testet, felugrott, a vállára dobta és vágatni kezdett a zsidó állások felé. A golyók fűtyörészek a füle körül.

Alig tette le a nyögő embert a gyűjtő helyen, ahol mindenki azon csodálkozott, hogyan érkeztek e golyózáporban sértetlenül vissza — máris indult az újabb roham.

A hajnali fény az elfoglalt ellenséges árkokban találta őket, de alig 100-150 méterre az állásokból kivett arabok puskacsövei meredtek rájuk. Gerson egy kedvtlenült az árokban. Egy leölt szudánitól elvett revolvert forgatott a kezében, aztán zsebredugta. — Nem bocsájtot meg, csak eszébe jutottak a megvadult szamarak.

Maga elé köpött. Majd nyugodtan a vállához emelte puskáját, megélezve egy felemelkedő arab rohamisakat.

Olék ezrei várják mezőgazdasági letelepítésüket,

de a hatóságok tehetetlensége és a pénzhiány miatt csak egy kis töredék juthat földhöz

Az a propagandahadjárat, amely az új olék ellen indult azon a címen, hogy nem akarnak a mezőgazdaságban letelepedni, nemcsak a tények előtt bizonyult alaptalannak és céltalannak, hanem hivatalosan is szerfelesztett. Ben Gurion miniszterelnök a nemzetgyűlésben — a tények ismeretében — vette védelmébe az olékat, most pedig Arje Gelblum az olé táborkban az illetékes körökben szerzett személyes tapasztalatai alapján tárja fel a Haareben, hogy a vád nemcsak alaptalan volt, mert az olék igen nagy tömege megy és akar menni mezőgazdasági letelepülésre, de — nem engedik és nem tudják letelepíteni őket. Az alábbi cikkből inkább az tűnik ki, hogy éppen azok a körök terjesztették az alaptalan vádat, akik maguk bűnösök a mezőgazdasági letelepülés kudarcában.

Nincs hitjásvut. Ezt hallja az ember uton-utfélen. — Az ember óriási pusztaságokat lát a Negevben és a Galilában. Rengeteg „elhagyott falu” van paragon hagyott földekkel, nagy ugarmezőkkel — és a zsidó falu is „munkásokért rimánkodik”. A mosava, a szövetségi falu és a kibuc — mindnyájan hajlandók új olékat befogadni. A végeredmény mégis az, hogy nincs hitjásvut.

Akik ezt hangoztatják, azonnal hozzátesszük, az új olék nem akarnak mezőgazdasági munkára menni. Ez a magyarázata annak, hogy nincs hitjásvut.

Közlöm tehát teljes tisztelttel, hogy ez nem igaz.

Nagyon sok új olé van, aki hajlandó mezőgazdasági munkára menni, de az állam nem telepíti le őket. Lehet, hogy pillanatnyilag ez nem áll módjában.

Ki akar mezőgazdasági letelepülésre menni?

Erthető, hogy az olék többsége nem akar mezőgazdasági munkára menni. Nincs a világnak egyetlen helye sem, ahol az emberek többsége akarna a mezőgazdaságban dolgozni. Vannak aliják, mint például a nyugateurópai és az afrikai, — ezek között az olék között kevés kilitása van a propagandának, amely mezőgazdaságban való elhelyezkedésre igyekszik rábeszélni az embereket. Ezzel szemben vannak más aliják, mint például a bulgárok, a jugoszlávok és a török aliják, — ezek az emberek igenis hajlandók mezőgazdaságba menni.

(A szerkesztő megjegyzése: Nem állnak pontos statisztikai adatok a fentiekhez, de a helyzet ismerete és pontos információk alapján nyugodt lélekkel leíszegeshetjük, hogy a magyar nyelvterületéről származó olék legalább olyan arányban hajlandók mezőgazdaságba menni, mint a cikkről által felsorolt balkán államokból származó olék. Ennek igazolására azokat a magyar származású olékat kell felhoznunk, akik a háború befejezése óta, vagyis az új aliják megkezdése óta az ország különböző kiubucáiban helyezkedtek el, vagy Kfar Hachorés, Szeftlach és más kibucok mintájára önálló mezőgazdasági telepkeet létesítettek)

Ki nem tud, vagy nem akar a mezőgazdaságban letelepedni?

Ne felejtjük el: rengeteg új olé, ha akarna, akkor sem mehetne mezőgazdasági munkára, mert nem alkalmas rá. Az illetőt nem is lehet okolni emiatt.

Kezdjük talán a korral. Az olék átlagos kora magas. Az új aliják nem állt több fiatal fiukból és lányukból. Ez az aliják javakorabeli emberek és öregek alijája. Sokgyermekes megrokkant, családok alijája. Ezeknél többnyire nemcsak a lelki felkészültség hiányzik, de az egész „mezőgazdaságra való átrétegződés” lehetetlenség. Ezért nem lehet általánosítani és kimondani a szentenciát: „Az új olék öt százaléka sem akar mezőgazdaságra menni.” (Al Hamiszar). A Szochnut maga azt követeli, hogy a jelöltek maximális korhatára a 40 év legyen. A kér-

dés tehát az: milyen százalékban mennek mezőgazdasági munkára a 40 éven aluli és fizikailag egészséges olék?

Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy ez az aliják a szociális esetek ezreit hozza magával, akik a mezőgazdasági munka és hitjásvut szempontjából nem megfelelő jelöltek.

Ha mindezt figyelembe vesszük, a hitjásvut-jelöltek száma nem is olyan megvetendő. Amennyiben ezek a jelöltek már letelepedtek, vagy benne vannak

falukba mennek, vagy elhagyott falvakat változtatnak át szövetkezeti falukká. *Ki buda nem akarnak menni* (kivétel az az ifjúság, amelyet az Aliját Noár nevel fel kibucokban). A különböző politikai áramlatokhoz tartozó kibucok megbízottjai látogatják az olé-táborokat (ebben a munkában nem erőltetik meg magukat túlságosan), de csak nagyon kevés tagot sikerül a kibucok számára verbüvílniük. már a letelepedési folyamatban, továbbképzés céljából a meglévő szövetkezeti

Van elegendő jelölt

De kérdem: a megrögzött doktrinerek kivül, ki meri emiatt vádolni az új olékat? Ha egyáltalán hajlandók elmenni mezőgazdasági munkára, ha a kereskedő hajlandó lemondani az üzletről és a gyáros a gyáriparról — ez önmagában már haladás. Mezőgazdasági téren a *szövetkezeti falu tünik számukra megfelelő letelepedési formának* — és nem a kibuc. Az utánpótlás nélküli kibuc jövője

amugyis súlyos probléma és nem merném azt állítani, hogy módunkban áll ezt a problémát megoldani. Nem látok világos megoldást és ha egyáltalán létezik ilyen megoldás, akkor a felnövekvő ifjúság, a jövő nemzedék fogja azt hozni, de szögezzük itt le világosan: a mostani tömeg aliják nem fogja ezt megoldani. Új falvak azonban fognak létesülni.

A hitjásvut előfeltételei: fedél és munka

Kezdetben, amikor az arabok által elhagyott nagyobb és kisebb városok még üresek voltak, a mezőgazdasági munkára való hajlam gyengébb volt. Amióta ezek a városok beteltek és a városi sikunra jelentkezők sora olyan hosszú, mint egy óriási kígyó, — egyre inkább hajlamosak az olék a mezőgazdasági munkára. He-lyesen tennék tehát mindazok, akik az ügyvel foglalkoznak, ha felhagynának az ugynevezett ideológiai hírvetéssel. Az ügy roppant egyszerű: ha módjában van a kormánynak fedeleit és munkát biztosítani az új olé számára mezőgazdaságban — *nem lesz hiány jelöltekben*. Ha pedig, miként a látszat mutatja, a kormány nem biztosítja ezeket az elementáris dolgokat, senki se vádolja ám az új olékat azzal, hogy nem akarnak mezőgazdasági munkára menni. S vegyük tudomásul, hogy a mezőgazdaság fejlesztésén való sopánkodások céltalanok.

Az új hitjásvut kudarcért nem az olék felel s. Ez a kudarc az állam kudarcát és tehetetlenségét bizonyítja. Ez a kudarc

tökéletes: pénzügyi és szervezési téren, az aliják befogadásának egész vonalán.

Ha összehasonlítjuk a mezőgazdasági letelepítés céljaira előirányzott költségvetést a régebbi költségvetésekkel, ezek az új számok bizony neveltségek. Egy új telepes család 250 font összegű költséget kap, s a pénz vásárlóerejét véve alapul, ez az összeg ennél sokkal kevesebb. Ebből kell, hogy fusson baromfira, kecskére és különböző szerszámokra, (tehénről, meg hasonlóról nem is beszélünk). A ház rendezésével és a föld feljavításával együttesen 400 fontot investálnak egy-egy család letelepítésére.

Lehet, hogy az állam számára ez sok, viszont az olé számára ez az összeg még a minimummal is sokkal kevesebb (még a régi híres chalucok sem kaptak ennél kevesebbet) és mégis azt láttam, hogy az új olék valóságban török magukat a mezőgazdasági munka után. Igen gyakran ők maguk szerveznek csoportokat, saját kezdeményezésük alapján, vagy szliachok tsztönzésére.

Még a minimális segítséget sem adják meg

Igy térnek az új olék a mezőgazdaság felé. Fentebb már említettem, milyen minimális összeget vettek föl erre a célra a költségvetésben. De ezt a minimális összeget sem kapták meg idejében. A telepesek arról panaszkodnak, hogy nem teljesítik a velük szemben vállalt kötelezettségeket. A maguk részéről ők minden tőlük telhetőt megtesznek, de az illetékesek nem váltják be az ígéretüket, nem adják meg a szerény *lul-t*, nem adják a kecskét és nem adják azt a további támogatást, amit ígértek. Az a tény, hogy

az állam nem váltja be ígéretét, elkiseríti ezeket az embereket és valósággal letöri őket.

Mindaz azokra az emberekre vonatkozik, akik otthagyták a tábor és hitjásvut-ra mentek. *De a táborban magában sok száz és ezer hitjásvut-jel t járkal. Es ha egy család hitjásvutra jelentkezett már, hónapok telnek bele, míg kijutnak a földre*. Sokan vesztik el közben a türelmüket és ha alkalom adódik, lemondanak a tervről és a városban helyezkednek el.

Nincs szervezés, nincs gazda és nincs pénz

Miért megy ez az ügy — a olék letelepítése — ilyen borzasztó lassan? Az érdekeltek közül legtöbben dadogtak, amikor válaszon kellett. Látszott, hogy kegyelmenten vádolni (nem tudom pontosan, hogy kit) és talán ők maguk sem tudják pontosan, ki a hibás. De kétségtelen, hogy a legkomolyabb hiba a rossz, minden praktikus hifján való szervezésben rejlik. Az olék letelepítése körül tulsokan bábáskodnak: a Keren Kajemet, a Szochnut telepítési osztálya, a Szochnut aliják-osztálya, a Hsztadrut mezőgazdasági központja, a telepesek szövetsége stb

stb. Hiányzik az erős kéz, amely mindent koncentrálna.

A másik ok, amely súlyosságában az előzést is felülmúlja — a *pénzhiányosság*. Egyszerűen nincs pénz rá, hogy az elhagyott falvakat rendezzék, hogy a szerény hitjásvut-bádszót fizessék, hogy a közmunkákat elvégeztessék, mely közmunkákból az új olé-telepeseknek az első ter méség meg kell ölniük.

További fontos ok: *nincs megfelelő számú szakmunkás az elhagyott falvak rendezésére* és a házak tatarozására. (Ezeknek a munkálatoknak a béréről már nem is beszélünk.)

Miért nem használják fel a katonákat?

Felmerül persze a kérdés: miért nem vette igénybe az állam a hadsereget ezeknél a munkálatoknál: nem akarom most azt a kérdést feszegetni, milyen legyen a mi hadseregünk általános arculata. De nem titok, hogy most nem élünk háborus idők és az sem titok, hogy nagy számú katona tétlenül téntéreg. Miért nem használja ki tehát az állam ezt az erős konstruktív formában, miért nem építsen a hadsereg utakat, miért ne vegyenek részt a rom-eltakarításban, miért ne működ-

jenek közre az ország fejlesztésében? Angliában egyáltalán nem szögyeltek foglalkoztatni a hadsereget mezőgazdasági munkában. Amerikában és Angliában vas uti és kikötőmunkát végeztek a hadseregnek (sztrájkok idején pl.).

Hírek vannak arról (és ezeket a híreket jólinformált és hitelt érdemlő forrásokból kaptam), hogy a *katonai parancsnokság felajánlotta a hadsereg szolgálatait, — de bizonyos vállalati érdekeltségek ellenezték ezt, mert ilyen formában akar*

Női szabászati tanfolyam
elsajátíthatja különféle ruhák, blúzok, szoknyák, kabát és kosztümök szabásmódját a legmodernebb szisztema szerint

Ziszovics, T. A. Lessing-u. 14.
Ugyanott férfi szabászati tanfolyam

Uj mechanikai üzemhez
szakmunkás tőkéstárs
kerestetik.

Minimális tőkekiváralom

5.000 FONT.

CIM A KIADOBAN
este 6-7-ig.

ták megőrizni kizárólagos jogait. Ezek a körök egyáltalán nem törődnek avval, hogy a munka lassan megy, hogy a munka sokba kerül és mindez az aliják és az aliják elhelyezésének a rovására megy.

Nem az olékon mulik

A minap a Davar is kénytelen volt bevallani a kudarcot. *„Több, mint 1200 család vár az elhagyott falvakban és a szövetkezeti falvakban továbbképzésre és több mint 1000 hitjásvutra jelentkezett család várja, hogy sorakerüljön”* (J. Korn, a Davar április 23-iki számában). Ez azt jelenti, amennyiben a dolog az oléktól függ, az állam kiküldtása óta a hitjásvutban elhelyezett olék száma kétszer annyi lehetett volna. Sőt, mitöbb: „a következő három hónapban sok ezer család, aki e pillanatban a táborokban él, lesz hajlandó falura menni.” Es ez a mosavbeli ember, aki a Davar hasábjain is, így folytatja: „anélkül, hogy lekicsinyelném azt a nagy erőfeszítést, amit az elhagyott falvak rendezésére terén tettek, — nem beszélve arról a 11 szövetkezeti faluról, amely 400 családot fogadott be, — hibát követünk el, ha akár csak egy pillanatra is hisszük, hogy ez az iram és ezek az arányok megfelelnek a kívánt lendületnek, — annak a lendületnek, amely megfelel a faluba törő táborlakók nyomásának.”

Es hozzátesszi: *„Ha nem tudjuk előkészíteni a hitjásvut végrehajtásához szükséges eszközöket, sorsdöntő alkalmat mulasztunk el, egy olyan alkalmat, amely a zsidó falu határait erősen kitérít. Nem tudjuk, hogy visszatér-e még ez a nagyszerű alkalom: a tömegek falura akarnak menni.”*

„Különböző oldalról jövő akadályok”

Es tessék ezt is elolvasni: *„A gyakorlatban olyan tényekbe ütközünk, amelyek megrendítik a nagyszabású letelepítés lendületét, 18-20 elhagyott falu telepitésével fogunk munkához. De az akció nem fejeződik be, mert különböző oldalról gördítettek atunkba akadályokat és a jelenlegi átem mellett 1949 során csak nagy nehézségek árán jutunk el 35 elhagyott falu betelepítéséhez.”*

Mire öööz a cikkről — talán az általam is jelzett fenti akadályokra? Miért nincs bátorsága pontosan megmondani, mi akadályoz, ki akadályoz?

En még arról sem vagyok meggyőződve, hogy ezek a sovány eredmények, amelyekbe J. Korn reménykedik, valóban elérhetők lesznek, ha az egész rendszerben nem áll be radikális változás.

Az igazság az, hogy mindössze 360 család részére (és ennek a 360 családnak tíz elhagyott faluba kell letelepednie, van költségvetés — legalább „papíron”). Azok a körök, akik a költségvetést szögyeltetik, nem is gondolnak többre.

A keserű igazság az, hogy május folyamán megszűnik minden újabb letelepítési akció, a már előbb tervezett hitjásvuton felül.

Önmagunkkal szemben, mindenesetre legyünk igazságosak. A hitjásvut és a vele kapcsolatos országfejlesztés eddig nem az aliják kudarcra, hanem az állam kudarcára. De ez talán nem is kudarc, hanem inkább tehetetlenség.

BÜNYÜGYI KRÓNIKA

Háromgyermekes anya, mint nemzetközi zsebtolvaj?

Sonja Grünzweig az első nő, akit az izraeli rendőrség zsebtolvajlással vádol. A Tel-Avivi rendőrség április 25-én tartóztatta le, mert a Herzl és Salame utcák érintkezésénél lévő autóbusszállománál gyanúsan viselkedett.

A rendőrség letartóztatási végzése 48 órára szól, azután az asszonyt áttették a bírósághoz a letartóztatási végzés meghosszabbítása céljából. A rendőrség egyidejűleg két büncselekmény miatt indított Sonja Grünzweig ellen eljárást. Az első az, hogy az egyik utas zsebéből kielopott 26 fontot, a másik, hogy alapos gyanúra okot adó körülmények között forgolódott az autóbusszállomás utasai között.

Kuriózusként kell megemlítenünk, hogy a vádlott három gyermek anyja. Az egyik kislány 5, a másik 3 esztendő, azonkívül van egy 4 hónapos kisbabája, fiúgyermek.

A rendőrség feltevése szerint Sonja Grünzweig nemzetközi zsebtolvaj. A különböző európai rendőrségek sokat

RAZOLLAL (BORBINI) vagy géppel borotválkozni egyetlen borbélynál
Tel-Avivban **HEINOVITS**
(Bratislavából) Montefiore 30.
Allenby sarok.

tudnak multjáról. Németországból alijázott, de rögtön érkezése után az ismerősök felhívták rá a rendőrség figyelmét.

Az asszony tagadja az egész vádat és kijelentette, hogy panaszt fog tenni az orosz konzulnál, mert személyes szabadságában megsértették és 48 órán keresztül fogva tartották.

A bíróság elhatározta, hogy Sonja Grünzweigit óvadék ellenében szabadlábra helyezi. A tárgyalást a jövő héten tartják meg.

Amikor a tolvaj nem élvezheti szabadságát

Ferber Naftali, aki Tel-Avivban a Kongressz utca 49 alatt lakik, lopás közben összeütközött arendőrökkel. A rendőrök rálöttek a tettenért tolvajra és megsebesítették. A sebesültet a városi kórházba szállították és égya mellett rendőr őrszemelt helyeztek el, hogy időközben meg ne szökjön. Tegnap a tolvaj édesapja által letett óvadék ellenében a bíróság szabadlábrahelyezési végzést hozott. A tolvaj nem élvezhette azonban szabadságát, mert sebesülése miatt képtelen a betegágyból felkelni.

Nem lesz érdektelen azt is elmondani, hogy a szabadlábrahelyezési végzés meghozatala előtt két nő akarta Naftali Ferbert meglátogatni. A rendőrség nem engedte be a nőket a kórházi szobába. A nők erre nekimentek a rendőröknek, rugták és harapták őket. Végül mind a kettőt letartóztatták.

Avriel követ Budapesten tárgyal a magyarországi alijja ügyében

Budapest, (STA) — Ehud Avriel, a zsidó állam csehszlovákiai és magyarországi követe jelenleg Budapesten tartózkodik és tárgyalásokat folytat a magyar kormánnyal a magyar zsidóknak Izraelbe való kivándorlása ügyében. A zsidó táv-irati iroda értesülése szerint a tárgyalások lassan haladnak, bár a magyar kormány elvben nincs ellene annak, hogy a zsidó lakosság egyrésze elhagyhassa az államot. A magyar kormánnyal folyó tárgyalások középpontjában a következő három kérdés áll: hány zsidónak engedik meg a kivándorlást, milyen időpontban történjék a kiutazásuk és milyen feltételek mellett.

Beszűntetik a gyémántgyárak nyerskö-ellátását?

A londoni szindikátus árdömpinggel vádolja az izraeli gyémántipart

Londonból érkező hírek szerint a nemzetközi nyersgyémánt szindikátus közölte az izraeli delegációval, hogy beszünteti Izrael számára a nyerskö szolgáltatást. A szindikátus legutóbbi ülésén Sir Ernst Oppenheimer elnök azzal vádolta az izraeli gyémántipart, hogy valutáris mesterkedésekkel árdömpinget csinál a nemzetközi piacon. Az ülésen az izraeli delegációt szívesen fogadtatásban részesítették, de ugyanakkor elhatározták, hogy a válság elmúlásáig egyetlen államnak sem adnak nyersanyagot. E pillanatban Izrael majdnem az egyetlen állam, amely folytatja a gyémánttermelést. A belgiumi, hollandiai és angliai gyárak súlyos veszteségek miatt már hónapokkal ezelőtt megszüntették a termelést. Bizonyos körök azt hangoztatják, hogy az izraeli gyémántipar kihasználja kedvező valutáris helyzetét, a kormány támogatását és ezzel megakadályozza az

árak stabilizációját. Sir Ernest Oppenheimer nem adott módot az izraeli küldöttségnek a kimagyarokodásra, csak azt közölte, hogy az izraeli kvótát kénytelen ideiglenesen beszüntetni.

A tárgyalás során a szindikátus elnöke arra is célzott, hogy a hétfőn kezdődő angol-izraeli kereskedelmi tárgyalások megoldhatják a legfontosabb problémát, — a valuta-dömpinget — azáltal, hogy az angol és izraeli font árfolyamparitását rögzítik.

Az izraeli küldöttség, melynek élén Ovéd Ben-Ami natanjai polgármester áll, erőfeszítéseket tesz a szindikátus határozatának megváltoztatására. A küldöttség abban reménykedik, hogy sikerülni fog a holpontra jutott tárgyalásokat újra megkezdeni és ezáltal megakadályozni az izraeli gyémántgyárak teljes munkabeszűntését.

ÁPRILIS 23-IKÁN 54.330 EMBER VOLT AZ OLÉTÁBOROKBAN

A Szochnut heti jelentése az alijjáról és a lakásépítési akcióról

A Szochnut heti jelentése szerint az április 17-23 közötti héten 5406 olé érkezett az országba, ebből 4566 hajón és 840 légi úton. A jelentés elmondja, hogy Törökországból 850, Marokkóból 122, Sanghájából 269, Adenből 65, Afganisztánból — Bombayen keresztül — 60 és Európából 150 olé érkezett. Ugyanezen a héten a Szochnut 23 olé-táborában 51.930 olé tartózkodott és az átmenő táborban 2400, összesen tehát 54.330 olé volt a táborokban. A Bét Lidd mellett új tábor megtele és három héten belül további három új tábor nyitnak. Ennek a három tábornak a befejezése után azonnal három további tábor építését kezdik el.

Ezidő alatt 57 olécsalád (181 lélek) helyezkedett el a mezőgazdaságban. Az új olékkal betelepített Kfar Szira nevű falu áramszolgáltatást kapott és az új vonal felszerelési költségeiben a Szochnut 8000 fonttal részesedett.

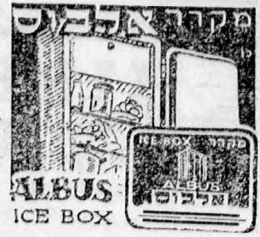
Az ifjúsági alijja keretén belül ezen a héten 142 gyermek érkezett az országba. Több mint 1.800 gyermek tartózkodik e pillanatban az átmeneti táborokban és várják, hogy az Alijját Noár intézménye-

iben nyerjenek elhelyezést 2000 gyermek lakás-problémájának megoldására az elmúlt héten 100 darab kész faházat rendelt a Szochnut Svédországból. Egy-egy ház husz gyermek számára fog lakást nyújtani. A háak 140 ezer fontba kerülnek.

A nevelőmunka az utóbbi időben súlyosan szenved amiat, hogy aránytalanul nagy a nehezen nevelhető gyermekek száma. Az Alijját Noár úgy igyekszik enyhíteni a helyzetet, hogy Nesz Clonában és Chederában két speciális intézményt nyitott meg és ezekben 60 különleges nevelési módszereket igénylő gyermeket fog nevelni.

Az Amidar vállalat a Tel-Aviv közelében levő Givat Rambanban 360 lakásegységből álló telep építését kezdte meg. Ez az építkezés első része csupán egy 1350 lakásegységre terjedő nagyszabású programnak. A terv szerint 340 lakásegységet építenek Ramat Gánban, 200-at Cholonban, 300-at Kirjat Chaimban, 100-at Kirjat Amalban és 50-et Afulén. Az 1350 lakásegységből 200-at az Amidar vállalat saját céljaira és saját költségére épít fel.

Drágábbat vehet, de jobbat nem az

„ALBUS” jégszekrénynei

Gyártják:

GUTMAN TESTVÉREK

T. A., Ehrlinger 2. Atara-sarok, Tachana-Merkazitnál.

UJ OLE!

Magaddal hozott **BÉLYEGEIDET** legjobban értékesítheted **M. G. BRAND** bélyegkereskedőnél, T. A., Allenby 119 Kowalsky címén, a „Kék Házban”

KERESÜNK CIPÉSZT

előnyben részesülnek, akik már dolgoztak cipőgyárban, vagy cipőgépen. **LOEWI CIPŐGYÁR** HAIFA, Beth Haba'assia, Herzl u. 92.

Jugoszláv olék figyelmébe

Lift kiváltás, pénzelőkegés, szállítás, beraktározás, eladás ügyében forduljatok az általunk ismert **„KADIMAH”** Tel-Aviv, Geulah 47 cégnél Guszmán Matijához.

Bevezetési árakon

Órák, ékszerek és töltőtollak Javítások olcsón és megbízhatóan „OMEGA” T. A. ALLENBY Rd. 48.

RÁDIÓ

(Rövidhullám: 43.9 méter, (6820 kilocycle) és 36.7 méter (8170 kilocycle), középhullám: 460 méter (651.63 kilocycle).

Péntek:

6.50: torna, 7: hírek, 7.15: zene, 11.30: a hadsereg kórházműsora (könnyű zene) 12.30: Klasszikus zene, 13: hírek, 14: angol hírek, 16.30: szombat fogadásának műsora (énekszámokkal), 17.15: szombati dalok, 17.30: Ifjúsági adás, 18: hírek, 18.15: a modern zene izraeli központjának 12-ik műsora (Paul Hindemith: Hegedűszonáta, Ernst Kazanek: Szonáta violára), 19.30: Tanach-részletek, 20: a hadsereg hírei és műsora, 20.30: péntek esti hangverseny: Témák és variációk, Paganini 24. Capricciojára, 22: angol hírek, 22.15: héber hírek.

Szombat:

8: zene, 8.15: hírek, 11.30: a hadsereg kórházműsora (hangverseny), 12.30: klavírszámok, 13: hírek, 14: angol hírek, 17: „A világ tremitése” c. szvit hét tételben (Nataniel Schilkart: A teremtés, Alexander Tannesmann: Adám és Eva, Dárius Milhaud: Káin és Abel, Mario Castelnuovo-Tedesco: Noé bárkája, Ernst Tuch: A szövetség, Igor Stravinszky: Babel tornya, Arnold Schönberg: Befejezés), 18: hírek, 18.15: héber dalok, Karl Solomon (bariton) előadásában, 18.45-19.30: tudományos és politikai előadások, 19.45: Tanach-részletek, 20: hírek, sport, hírek és a hadsereg műsora, 21.10: Mlavé málká-műsor (Jiszráel Meisels, a jeruzsálemi Jesurun templom főkántora közreműködésével), 21.30: táncclemezek, 21.45: jiddisnyelvű adás, a galut részére, 22: angol hírek, 22.15: héber hírek, 22.30: táncclemezek

3. számú tanács.

NESSOLDAT EDENYMOGATASHOZI

Elegendő 1 evőkanál NESS egy pohár vízbe, hogy könnyedén eltávolítson minden zsírt és szagot, s az edényt, különösen üvegfalakat ragyogóra tisztítson.

תורת ה' תורה

IZHAR
Háziasszony tanácsadoja

HIREK

5709 Niszán 30, péntek
1949 április 29
Gyertyagyújtás ideje: 5.57
5709 Ijjár 1, szombat
1949 április 30

— 000 —

Erdélyi agudisták telepedtek le a Negeven. A Negev egyik legfontosabb pontján, Jeruzsálem—Beér Seva és Tel-Aviv—Beér Seva közli utkereszteződésnél, egy elhagyott arab faluban a Poaléj Agudat Jiszráel erdélyi csoportjának 80 családja telepedett le csütörtökön. A telepesek nemrég érkeztek az országhoz, Ciprusból és az európai táborokból. A falu, amelyre 23 ezer dunam föld tartozik, rövidesen további 250 családot fog befogadni. A faluban nagyobb földterületet tartottak fenn ipari üzemek létesítésére.

Az Izraeli Fogászok egyesülete, hétfőn, május 2-án, este 8 órakor a Centner Klubban (Bialik u. 18) összejövetelt és ismerkedési estet rendez az új olé tagok részére. Az ismerkedés után a „Mucosal Seal” technikája című filmet vetítik. Minden új olé fogtechnikust szívesen látunk.

Orvosi hír. Dr. Grottó Sándor, Petach-Tikva, Rotschild str. 84, új rendelő órái 11—1, 4—7 (az eddigi 10—12, 4—6 helyett).

Dr. Heller József fogorvos Kolozsvárról rendelését megkezdte Haifán, Shapira u. 11, II. k emelet, dr. Neumann rendelőjében - Berkovits fodrászútel mellett.

A Bné Akiba magyarországi tagjai Tel-Avivban május elsején d. u. 4 órakor a Mograbi előtt találkozót rendeznek.

A tel-avivi Hitachdut Olé Hungária legközelebbi kulturálutóját május hó 8-án, jövő vasárnap tartja.

Ausztráliában tartják meg az VEF-os nyári olimpiást. Rómából jelentik: Anemzetközi olimpiai bizottság elhatározta, hogy az 1956 évi olimpiás nyári programját az ausztráliai Melbourne-ben tartják meg. A téli sportok versenyeit az olaszországi Cortina városában rendezik.

Május végén ül össze a négyhatalmi konferencia a német kérdésben

Truman meg van róla győződve, hogy Oroszország öszinte közeledést keres a nyugati hatalmakhoz

Washington. (—) Truman elnök csütönem foglalkozna a berlini blokkad felfüg-győztői sajtófogadásán kijelentette, hogy gesztusának kérdésével, ha nem volna meggyőződve arról, hogy Oroszország jóhiszeműséggel és tisztasza szívettel akarja a közeledést. A külügyminisztériumnak a Jessup és Malik között lefolyt ma-mentése biztató, — mondotta az elnök, gánbeszélgetésről a Fehér Háznak tett je- de a kérdés részleteiről nem akart nyil- latkozni.

Lake-Succes. (—) Dr. Herbert Evatt, az UNO-kozygülés elnöke kijelentette, hogy optimizmussal tekint a berlini kér- desben megindult tárgyalások elé.

Az UNO-küldöttségek körében az a vélemény, hogy a kezdeti tárgyalások be- fejezése után a berlini kérdést az UNO- tól függetlenül, a normális diplomáciál kapcsolatok keretében fogják rendezni. Egy magasrangú nyugateurópai diploma- tától eredő értesülés szerint a négy nagy

hatalom képviselői esetleg már egy héten belül összejárnak New-Yorkban, hogy a berlini blokkad és ellenblokkad megszü- netésének időpontjáról, valamint a négy- hatalmi konferencia technikai előkészü- leteiről tárgyaljanak.

Lake-Succes. (—) Az UNO-küldöttsé- gek körében az a hír terjedt el, hogy a berlini kérdés végső rendezésével és Né- metország jövőjével foglalkozó négyha- talmi konferencia május végén ül össze.

Leszállították 24 élelmiszer árát

A közellátási minisztérium élelmészeti osztályának pénteki kelettel megjelenő rendelete elrendeli 24 élelmiszernek vasárnaptól, május 1-től való árleszállí- tását, amelynek révén egy személy havi élelmészeti költségeit valamivel több, mint 400 millet teszük olcsóbbá.

A fehér liszt kilóját 18, a griz kiló- ját 18, az egységes kenyér árát 9, a fehé- kenyerét 6, pénteki kalácsát 4, a két-

szersült kilóját 10, a laskatészta csomag- ját 1, a biszkvit kilóját 30, az étolaját 50, a margarin kilóját 10, a mosószip- panét 20, a fagyasztott húst 100, a sza- lémi kilóját 144, a virsli kilóját 140, millet kilonként, az import tojás darabját 2, a rizs kilóját 20, a ponty kilóját 70, a ba- nán kilóját 40, az első minőségű bel- földi tojás darabját 3, a baromfiús ki- lóját 100 millet szállították le.

Az első szovjetolé utban van Izrael felé

Eddig 15 ezer csehszlovákiai zsidó adott be alijja-kérést

Prága. (STA) — A prágai zsidó kö- vetség csütörtökön közölte, hogy az el- ső, Szovjetországból hivatalos engedéllyel kivándorló zsidó tegnap Cseh- szlovákián keresztül Izraelbe indult. A követség részéről hozzáfűzték, hogy nem kapott semmiféle értesülést arról, hogy lehetővé teszik-e az Oroszországból való zsidó kivándorlás folytatását.

A követségnek ez a kijelentése a prá-

gai rádióknak arra a csütörtök reggel közölt híradására jött, hogy az első o- roszországi zsidónak adott kivándorlási engedély nem marad elszigetelt epizód csupán, hanem rövidesen további szovjet- unióbeli zsidóknak is megengedik, ha nem is nagyobb arányokban, az Izraelbe való kiutazást.

A továbbiakban a követség azt is kö- zölte, hogy eddig 15 ezernyi csehszlovák

zsidó adott be Izraelbe szóló beutazási vizum iránti kérést. Ezek közül mintegy 2500-el is utazott már csehszlovákiából a zsidó államba. A követség becslése szer- rint az összes vizum-kérések elintézése után körülbelül 10 ezer zsidó marad Csehszlovákiában.

— 000 —

Izraelbe érkezett a zsidó távirati i- roda igazgatója. Jaakov Landau, a zsidó távirati iroda igazgatója és alapítója tegnap Tel-Avivba érkezett. Landau, aki 33 éve folytatja országjáró tevékeny- ségét, először látogat el a zsidó államba, ahol néhány hétig marad, hogy átser- vezze a STA szolgálatát. Ezenkívül ki a- karja bővíteni az Overseas távirati iroda tevékenységét is, amely egyik testvérvál- lalata a zsidó távirati irodának.

Falut neveznek el Méir Berlin rab- bírói. Jeruzsálemből jelentik: A Keren Kájemet igazgatósága csütörtökön gyász ülést tartott Méir Berlin (Bar Ilán) rabi emlékére, aki 23 éven keresztül az igaz- gatóság tagja volt. A KKKL három mó- don akarja megörökíteni az elhunyt em- lékét. Elsősorban újra ültetik a Méir- erdőt, amelyet az arabok az Ecion-cco- porttal együtt elpusztítottak, az egyik új falut Berlin rabbi nevével fogják elne- vezni és végül a Keren Kájemet az el- hunyt arcképével ellátott büvegeket fog kiadni.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés díja szavanként 25 mill, a legkisebb hirdetés 10 szó, 250 mill. Családi értesítés szavanként 50 mill.

Adás- Vétel

ELADOK kedvezően: butort, szőnyeget porcellánt, kristályt, varrógépet, stb. **Tau- ber, Haifa, Hechalutz 15 (udvarban).**

BUTORT legelőnyösebben vehet, cse- relhet, eladhat **Grünfeld Testvérek-nél, Tel-Aviv, Jochanan Haszandlar 18. (Schenkin-saroknál).** Ugyanott butorok átpoliturozását is vállaljuk.

IPARI GÉPEK
BASS VÉTELE- ELADÁSA
TEL- AVIV, Fin ucca 1
Központi autóbusszpályaudvar mellett

ELEKTROMOS HŰTŐGÉP, MOSÓGÉP
ELEKTROMOS TŰZHELY megvételre kerestetik. Ajánlatokat „8964” jellegre **„REPTA”** Advertising, Tel-Aviv POB 1236

VESSZÜNK mindenféle gépet, szerszá- mot és villamos készüléket. Házhoz me- gyünk. **Machinery-Bourse, Herzl ut 98. Telefon: 35-52.**

FIGYELM! AGYTOLLAT, AGYNEMŰT vesz, elad, tisztít E. Kohn, Haifa, Ha- neevim 10. Armon-mozi mellett.

FRIGIDAIRE-t, újat és használtat megvételre keresek. Ajánlatokat „8972” jellegével „Refta” Advertising, Tel-Aviv, POB. 1236 címre.

TÖLTÖTOLLAK vétele és eladása. Javitóműhely. Hirsch és Landes, T. A. Allenby 83. udvar.

IRÓGÉPEK, SZÁMOLÓGÉPEK vétele, eladása, kölcsönzése, **Feuchtwanger, Tel Aviv, Achad Haam u. 24.**

VARRÓGÉPEKET, rossz állapotban is, vesz és a legmagasabb árakat fizeti **Mos- kovitz, Jona Hanavi u. 5. Tel-Aviv.**

VARRÓGÉP-MERKAZ (központ) vétel eladás, javítás, kimondott szakútel. Tel- Aviv **Bet-Lechem. 8. Beceal Suk-nál.**

Beszerezési források

ÓRAJAVÍTÁSOKAT Chaoul, Haifa, Herzl-ut 47, szakserüen és eredeti pótl- alkatrészekkel végez.

HARISNYÁK, trikó, és rövidárúk, in- gek, pizsamák nagy választékban. Olcsó árak. Magyar kiszolgálás. **WEINREB - Allenby 91. Montefiore-sarok.**

PAPLANOKAT, mindenféle anyagból megbízhatóan készit, pelyhet, tollat tisztít **Herskovits, T. A. Merkaz Baale Me- lacha 15. I.**

KALMAR A. mechanikai és villamos- sági munkák. T. A. Mizrahi B. 36.

VOGLER JAKOB, orás-ékszerész üz- lete, műhelye, Allenby 45—47, az udvarb.

Keresések

SILBER ANCELT Debrecenből keresi öccse, **Moise Jakov, Pardes Chana, Bét Olim Gimmel.**

Levelezés - Házasság

LAKASSAL rendelkező, dolgozó, asz- szony ez uton keres férjet. Leveleket „Társaság hiányában” jellegre a Kiadóba.

SZAKMÁVAL rendelkező 22 éves lány férjhezmenne, lakással rendelkező ko- moly fiatalemberhez. Leveleket „Házias” jellegre a Kiadóba.

Ha magához illő házastársat keres? — Irja meg adatait, igényeit, kívánságait. Haifa, P. O. B. 1094

Könyvek - Könyvtárak

JÁMBOR ELISEVA kölesónkönyvtárá- ban, Tel-Aviv Allenby 84 (az udvarban) a legfrissebb könyvujdonságok kaphatók. Előnyös fizetési feltételek.

JERUZSALEMI KÖLCSONKÖNYVTAR- BAN jó könyvek olvashatók. Eggeddel szemben levő kis utcában.

HADASA MAGYAR KÖLCSONKÖNYV- TAR, Hájárkon 59., jelenti, hogy megér- keztek a legjobb és legújabb magyar köny- vek régi nagy választékuk kiegészítésére. Győződjék meg róla. Német és angol könyveket is kölcsönözünk. Magyar-hé- ber szótárak és nyelvtanok kaphatók. — Vesszünk és eladunk könyveket.

Kozmetika - Testápolás

HOLGYEIM! Pesti hölgyfodrászat, haj- festés, dauer, vizondolálás. Tova Salon, Haifa, Jaffa-ut 11, emelet, **LAKASBAN.**

Állás - Foglalkozás

MŰVIRÁG (vázavirág) készítésében tö- kéletes nőt állandó munkára felveszek. **Steiner, rádióútel, Haifa, Khoury u. 28 (Vadi Nisnes).**

Elsőrangú KÉZI ÉS GÉPVASALÓT keres

OMEGA VEGYTISZTÍTÓ

PETACH-TIKFA, KPAR GANIM B.

FIATAL VOLT KATONA, könnyű rok- kant éjjeli óri állást keres. Leveleket „Megbízható” jellegével a Kiadóba kérek.

ÜGYES ügynököt keresek olcsó olaj- festmények eladására. Cím: **TELARIS,** (Holon mellett), Rechov Bét. 1.

ÜGYES kifutófiút keresünk. Cím a Kiadóban.

Különtétele

BARNA nőstényül elveszett Pardes Chanan, a Fuchs-pékségből. Aki tud róla — értesítsen.

ADÓ és ENGEDELY ügyében, bármily nyelvű beadványával, minden ügyes ba- jos dolgával forduljon bizalommal **Artzi- hoz! T. A. Hakishon 72. Található 1-4-ig.**

SERVEN SZENVEDŐK részére áldás a **Repona** rugónélküli sérvkóto. Készíti **Gellert és Tarsa, T. A. Beceal u. 6. — bejárát Bét-Lechem 1.**

GYERMEKFELVÉTELEK otthoná- ban is. Studiófelveletek, portrék. Leica speciálta. Amatőr munkák, 16 és 8 mm filmhívás. Fotooktatás. **Cinephoto** labo- ratorium, Haifa, Próféta u. 11

TANÍTÓJELÖLT új olé, keresse fel a Kiadóhivatalt.

Az alábbi jellegekkel levélke levelek ér- keztek: 2x2 az 4 és soha 5, „500”, „20 éves”, „Lakácsere”, „Jövő”, „162. sz.”, „Jaffa”, „20. G. L.”, „Szakember”, „ön- álló szobafestő”, „Intelligens 22”.

HAIFAI MEGBIZOTTAINK: Grün- berger Arnold, Shapira u. 13 és a Jashar cég, Sara u. 6. Merkaz Chadás. II. e. Tel. 40-25.

HIRDETÉSEKET Jeruzsálemben fel- vesz **Siegler Armin** magyar kölesónkönyv- tára, az Eggeddel szemben levő kis utcá- ban.

BEER JAAKOVAN megbizottunk, aki hirdetéseket is felvesz, **Leichner Sándor,** újságpavillon, az autóbuss végállomásánál

Nyomatott az UJ Kelet nyomdájában Tel Aviv, Rechov Schlesinger 9.